

ZAKON

O ZAŠTITI OKOLIŠA

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ciljevi Zakona

Ovim zakonom uređuje se:

- očuvanje, zaštita, obnova i poboljšanje ekološke kvalitete i kapacitete okoliša, kao i kvalitete života;
- mjere i uvjeti upravljanja, očuvanja i racionalnog korištenja prirodnih resursa;
- pravne mjere i institucije očuvanja, zaštite i poboljšanja zaštite okoliša;
- financiranje djelatnosti vezanih za okoliš i dragovoljne mjere i
- poslovi i zadaci organa uprave na različitim razinama vlasti.

Sukladno načelima suradnje i podjele odgovornosti ovome zakonu je cilj:

- smanjeno korištenje, sprječavanje opterećivanja i zagađivanja okoliša, sprječavanje narušavanja, kao i poboljšanje i obnova oštećenog okoliša;
- zaštita ljudskog zdravlja i poboljšanje uvjeta okoliša za kvalitetu života;
- očuvanje i zaštita prirodnih resursa, racionalno korištenje resursa i takav način gospodarstva kojime se osigurava obnova resursa;
- usklađenost drugih interesa entiteta sa zahtjevima za zaštitom okoliša;
- međunarodnu suradnju u zaštiti okoliša;
- poticanje javnosti i sudjelovanje javnosti u djelatnostima kojima je cilj zaštita okoliša;
- koordiniranje gospodarstva i integriranje socijalnog i ekonomskog razvitka sukladno zahtjevima zaštite okoliša i
- uspostavu i razvitak institucija za zaštitu i očuvanje okoliša.

Članak 2.

Odredbe ovoga zakona se odnose na:

- sve oblike okoliša (zrak, vodu, tlo, biljni i životinjski svijet, krajolike, izgrađeni okoliš);
- sve vidove djelatnosti kojima je svrha korištenje i opterećivanje prirodnih resursa, odnosno, djelovanje na okoliš koje znači opasnost od njegova zagađivanja, zagađuje okoliš ili imaju izvjestan utjecaj na okoliš (poput buke, vibracija, radijacije - izuzimajući nuklearnu radijaciju i nuklearni otpad, itd.).

Ovim zakonom utvrđuju se prava i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koja obavljaju djelatnosti utvrđene ovim zakonom.

Ovim zakonom utvrđuju se zadaci u području okoliša koji proistječu iz međunarodnih konvencija, ukoliko se odredbama međunarodne konvencije ne nalaže drugačije.

Članak 3.

Pravo na okoliš

Svaka osoba ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao temeljno ustavno pravo.

Svako ljudsko biće ima pravo na život u okolišu podobnom za zdravlje i obilje, stoga je individualna i kolektivna dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja.

II - DEFINICIJE

Članak 4.

U smislu ovoga zakona, sljedeći izričaji znače:

"najbolje raspoložive tehnologije" - najučinkovitiji i najnapredniji stupanj razvitka djelatnosti i njihova načina rada koji ukazuje na praktičnu pogodnost primjena određenih tehnologija (za osiguranje graničnih vrijednosti emisija) s ciljem spriječavanja i gdje to nije izvodljivo, smanjenje emisija u okoliš;

"promjena u radu" - promjena u prirodi, funkcioniranje ili proširenje postrojenja koje bi moglo imati posljedica po okoliš;

"opasna supstanca" - podrazumijeva supstancu, mješavinu supstanci ili preparat utvrđen provedbenim propisom, a koja je prisutna kao tvorivo, proizvod, nusproizvod, talog ili međuproizvod, uključujući i one supstance za koje je osnovano očekivati da bi mogle nastati u slučaju nesreće.

"emisija" - izravan ili neizravan ispuštanje supstanci, vibracija, topline, mirisa ili buke koje proizvodi jedan ili više izvora u postrojenju i ispušta u zrak, vodu, tlo;

"granične vrijednosti emisija" - masa izražena u vidu specifičnih parametara, koncentracije i/ili razina emisija, koje neće biti prekoračene tijekom određenog ili određenih vremenskih razdoblja;

"okoliš" - sastavnice okoliša, određene sustave, procese i ustroj okoliša;

"sastavnice okoliša" - tlo, zrak, voda, biosfera, kao i izgrađeni (umjetni) okoliš, nastao kao posljedica djelovanja ljudskog čimbenika i sastavni je dio okoliša;

"utjecaj na okoliš" - promjene u okolišu nastale korištenjem i opterećivanjem okoliša;

"procjena utjecaja na okoliš" - identificiranje, opis i odgovarajuća procjena u odnosu na svaki pojedinačan slučaj, sukladno odredbama ovoga zakona, izravan i neizravan utjecaj nekog projekta na sljedeće elemente i čimbenike:

- ljude, biljni i životinjski svijet;
- zemljište, vodu, zrak, klimu i krajolike;
- materijalna dobra i kulturno naslijeđe;
- međudjelovanje čimbenika navedenih u podtoč. 1., 2. i 3..

"informacije o okolišu" - svaka informacija u pisanom, vizuelnom, audio, elektronskom ili bilo kojem drugom materijalnom izrazu o stanju okoliša, odnosno o sastavnicama okoliša;

"opterećivanje okoliša" - emisija supstanci ili energije u okoliš;

"zaštita okoliša" - sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađivanja okoliša, reduciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;

"standard kvalitete okoliša" - propisani zahtjevi koji se moraju ispuniti u određenome vremenskom razdoblju u određenoj sredini ili određenome dijelu, kako je propisano ovim zakonom ili drugim zakonima, primjerice, koji se odnose na kvalitetu zraka ili vode;

"opasnost" - unutarnje svojstvo opasnih supstanci ili fizička situacija koja može izazvati štetu po ljudsko zdravlje ili okoliš;

"područje utjecaja"- je područje ili dio prostora na kojemu je izazvan izvjestan stupanj utjecaja na okoliš ili koji može nastati kao posljedica korištenja okoliša;

"postrojenje" - mjesto na kojemu se nalazi pogon, jedna ili više tehničkih jedinica u kojima se vrše djelatnosti koje mogu imati negativne utjecaje na okoliš ili su prisutne opasne supstance;

"zainteresirana stranaltijelo"- fizička ili pravna osoba ili organizacija koja živi ili radi u području utjecaja, ili području koje će vjerojatno biti pod utjecajem;

"nesreća većih srazmjera"- pojava emisije većih srazmjera, požara ili eksplozije uslijed nekontroliranih promjena nastalih tijekom rada postrojenja koje znače neposrednu ili odloženu ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi ili okoliš, unutar ili izvan postrojenja, a koja uključuje jednu ili više opasnih supstanci.

"prirodni resurs"- komponenta prirodnog okoliša, odnosno sastavni dio prirodnog okoliša, koji se može koristiti da bi se zadovoljile potrebe društva, izuzimajući umjetni okoliš;

"nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša"- su organizacije koje se bave zaštitom okoliša i koje su se svojim statutima opredjelile za promicanje zaštite okoliša;

"operator"- svaka fizička ili pravna osoba koja upravlja radom ili nadzire postrojenje, odnosno u slučajevima utvrđenim zakonima, osoba na koju su prenesene javne ovlasti;

"dopuštenje" - pismena odluka potrebna za pribavu odobrenja građenja i rada pogona i postrojenja ili za obavljanje djelatnosti;

"zagađenost" - podrazumijeva izravno ili neizravno uvođenje, kao posljedicu ljudske djelatnosti, supstanci, vibracija, topline, mirisa, ili buke u zrak, vodu ili tlo koje mogu biti štetne po zdravlje čovjeka ili imovinu ili kvalitetu života u okolišu;

"javnost" - jedna ili više fizičkih osoba, njihove udruge, organizacije ili grupacije;

"rizik" - mogućnost pojave određenog učinka unutar određenog razdoblja ili u određenim okolnostima;

"skladištenje"- odlaganje radi čuvanja na sigurnome mjestu ili držanja na skladištu;

"značajna promjena"- promjena u radu postrojenja koja može imati značajan negativan utjecaj po ljude i okoliš. Značajnom promjenom smatra se i bilo koja promjena ili proširenje postrojenja koje odgovara kriterijima/pragovima navedenim u provedbenim propisima;

"korištenje okoliša"- djelatnost koja izaziva promjene u okolišu, njegovim korištenjem u cijelosti ili nekom njegovom sastavnicom kao prirodnim resursom ili ispuštajući supstance, odnosno energiju u okoliš ili sastavnicu okoliša, a sukladno propisima koji reguliraju područje zaštite okoliša.

"Nadležne institucije za okoliš" - institucije koje raspoložu podacima bitnim za okoliš.

III - NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 5.

Načelo održivog razvitka

Održivost okoliša podrazumijeva:

- očuvanje prirodnog blaga na način da stupanj utroška obnovljivih materijala, vodnih i energetske resursa ne prevazilazi okvire u kojima prirodni sustavi mogu to nadomjestiti i stupanj utroška neobnovljivih resursa ne prevazilazi okvir u kojemu se održivi obnovljivi resursi zamjenjuju;
- stupanj polutanata koji se emitiraju ne prevazilazi kapacitet zraka, vode, tla u apsorpciji i izvršenju prerade polutanata i
- stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvalitete zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život i obilje ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

Članak 6.

Načelo smotrenosti i prevencije

Pri postojanju prijetnje od nepopravljive štete, nedostatak pune znanstvene podloge ne može biti razlogom za odgađanje uvođenja mjera smotrenosti i prevencije za sprječavanje daljnje degradacije okoliša.

Korištenje okoliša organizira se i obavlja na način koji:

- rezultira najnižim mogućim stupnjom opterećenja i korištenja okoliša;
- sprječava zagađivanje okoliša i
- sprječava štetu po okoliš.

Pri korištenju okoliša mora se ispoštovati načelo smotrenosti, tj. pažljivo upravljati i ekonomično koristiti sastavnice okoliša, te svesti na najmanju moguću mjeru stvaranje otpada primjenom reciklaže nastalog otpada, odnosno ponovnog korištenja prirodnih i umjetnih materijala.

S ciljem prevencije u korištenju okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije.

Korisnik okoliša koji znači opasnost po okoliš ili uzroči štetu po okoliš dužan je odmah obustaviti radnju koja znači opasnost ili uzroči štetu.

Ukoliko je šteta nastala kao posljedica dosadašnjih djelatnosti korisnika, korisnik ju je dužan otkloniti i popraviti nastalu štetu u okolišu.

Članak 7.

Načelo zamjene

Svaku djelatnost koja bi mogla imati štetne posljedice po okoliš potrebno je zamijeniti drugom djelatnošću koja znači znatno manji rizik. Zamjena djelatnosti obavlja se i u slučaju da su troškovi takve djelatnosti veći od vrijednosti koju treba zaštititi.

Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se pri korištenju proizvoda, dijelova postrojenja, opreme i primjene proizvodnih procesa uz obvezatno ograničavanje zagađivanja okoliša na izvoru.

Članak 8.

Načelo integralnog pristupa

Zahtjevi za visokom razinom zaštite okoliša i poboljšanjem kvalitete okoliša sastavni su dio svih politika kojima je cilj razvitak okoliša, a osiguravaju se sukladno načelu održivog razvitka.

Svrha načela integralnog pristupa je sprječavanje ili svođenje na najmanju moguću mjeru rizika od štete po okoliš u cijelosti.

Načelo integralnog pristupa obuhvaća:

- uzimanje u obzir cijelog životnog ciklusa supstanci i proizvoda;
- predviđanje posljedica u svim sastavnicama okoliša kao rezultata djelovanja supstanci i djelatnosti (novih i postojećih),
- svođenje nastanka otpada i štetnog djelovanja otpada na najmanju moguću mjeru;
- primjenjivanje općih metoda za procjenjivanje i usporedbu problema u okolišu i
- komplementarnu primjenu mjera u odnosu na posljedice, poput kvalitativnih ciljeva zaštite okoliša i mjera usmjerenih ka izvorima kada su u pitanju emisije.

Članak 9.

Načelo suradnje i podjele odgovornosti

Održivi razvitak postiže se suradnjom i zajedničkim djelovanjem svih subjekata s ciljem zaštite okoliša, svatko u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

Provedba ciljeva vezanih za okoliš potiče se međuentitetskom suradnjom, bilateralnim ili multilateralim međunarodnim sporazumima o zaštiti okoliša i drugim sporazumima o suradnji, kao i pružanjem informacija i potpore u svezi sa zaštitom okoliša, a posebice u odnosima sa susjednim zemljama.

U nedostatku međunarodnih sporazuma ciljevi zaštite okoliša drugih zemalja, koji se uzimaju u obzir, su smanjenje prekograničnog zagađivanja ili postojanje takve opasnosti po okoliš, kao i spriječavanje zagađivanja i izazivanja štete po okoliš.

Članak 10.

Sudjelovanje javnosti i pristup informacijama

Pitanja zaštite okoliša ostvaruju se putem sudjelovanja svih zainteresiranih građana. Svaki pojedinac i organizacija moraju imati odgovarajući pristup informacijama koje se odnose na okoliš, a kojim raspolažu organi uprave, uključujući i informacije o opasnim tvarima i djelatnostima u njihovim zajednicama kao i mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka.

Organi koji donose propise i tijela nadležna za zaštitu okoliša su dužni pomagati i razvijati svijest javnosti, kao i poticati sudjelovanje u odlučivanju, omogućujući dostupnost informacija široj javnosti.

S ciljem postizanja obeštećenja ili pravne zaštite svaka zainteresirana osoba ima pravo na zaštitu u upravnim i sudskim postupcima.

Članak 11.

Načelo - zagađivač plaća

Zagađivač plaća troškove nadzora i prevencije od zagađenja bez obzira jesu li troškovi nastali uslijed nametanja odgovornosti zbog emisija zagađenja, naknada utvrđenih odgovarajućim financijskim instrumentima ili kao obveza utvrđena propisom o smanjivanju zagađenosti okoliša.

Korisnik okoliša je odgovoran za sve djelatnosti koje imaju utjecaja na okoliš sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

IV - ZAŠTITA SASTAVNICA OKOLIŠA

Članak 12.

Integrirana zaštita sastavnica okoliša

Sastavnice okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih sastavnica okoliša, uzevši u obzir njihove međuovisne odnose. Sukladno tomu utvrđuje se i način opterećivanja i korištenja sastavnica okoliša.

Zaštita sastavnica okoliša podrazumijeva zaštitu kvalitete, kvantitete i njihovih zaliha kao i očuvanje prirodnih procesa unutar sastavnica i njihove prirodne ravnoteže.

Posebnim propisima uređuju se pojedina područja zaštite i očuvanja sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja koji znače opasnost po okoliš.

Članak 13.

Očuvanje tla

Očuvanje tla obuhvaća površinu i slojeve ispod površine zemlje, tlo, formacije stijena i minerala kao i njihove prirodne i prijelazne oblike i procese.

Očuvanje tla obuhvaća očuvanje proizvodnosti, ustroja, ravnoteže vode i zraka, te biota tla.

Na površini zemlje ili ispod njezine poobavljane mogu se obavljati takve vrste djelatnosti i odlagati tvari koje ne zagađuju ili oštećuju kvantitetu, kvalitetu, materijalne procese tla i sastavnice okoliša.

Tijekom provedbe projekata, kao i prije provedbe projekata (izgradnje, eksploatiranja ruda, itd.), mora se osigurati odgovarajuće razdvajanje i zaštita površinskog tla kao i zaštita i korištenje poljoprivrednog zemljišta.

Nakon završetka djelatnosti, koje uključuju korištenje tla, korisnik će osigurati obnovu, odnosno razvitak toga područja prema utvrđenome planu.

Korisnik će osigurati obnovu i ponovni razvitak područja tijekom korištenja okoliša, tamo gdje postoje uvjeti i ukoliko je to utvrđeno posebnim propisima ili odlukom nadležnog organa.

Članak 14.

Zaštita vode

Zaštita voda obuhvaća očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha, reguliranje kvalitete i kvantitete vode, zaštitu riječnih korita, obalnih područja kopnenih voda i akvafera.

Prirodno protočje, ustroj i uvjeti protočja, korito, obalna područja mogu se mijenjati samo uz osiguravanje očuvanja prirodne ravnoteže akvatičnih i semiakvatičnih ekosustava i njihovog funkcioniranja.

Uvjeti za ekstrakciju i korištenje vode za svaku vrstu vodnih resursa, sukladno uvjetima toga područja, utvrđuju se posebnim propisima.

Vode se mogu koristiti i opterećivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode, uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način koji ne znači opasnost prirodnim procesima ili obnovi kvalitete i kvantitete vode.

Ekstrakcija i povrat otpadnih voda u vode kao i prijenos voda obavlja se bez nepovoljnog utjecaja na pričuve, kvalitetu i biotu voda iz kojih se obavlja opskrba ili čiji povrat ne znači opasnost njihovom samopročišćenju.

Članak 15.

Zaštita zraka

Zaštita zraka obuhvaća očuvanje atmosfere u cijelosti, sa svim njezinim procesima, očuvanje njezine strukture i klimatskih obilježja.

Zrak mora biti zaštićen od opterećenja svih umjetnih utjecaja koji se vrše na zrak ili na druge sastavnice okoliša putem transmisija radiokativnih, tečnih, plinovitih ili čvrstih tvari ukoliko postoji opasnost od štetnog utjecaja na kvalitetu zraka ili štetnog odražavanja po ljudsko zdravlje.

Pri planiranju uvođenja djelatnosti i uspostavi postrojenja kao i proizvodnji i korištenju proizvoda potrebno je poduzeti mjere kako bi razina polutanata bila svedena na najmanju moguću mjeru.

Članak 16.

Očuvanje biosfere

Očuvanje biosfere obuhvaća zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzevši u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutar njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguravanje održivosti ekosustava.

Korištenje biosfere ne može se obavljati na način koji narušava prirodne procese i uvjete biodiverziteta i znači opasnost po njegovu održivost.

Članak 17.

Očuvanje izgrađenog okoliša

Razvojnim planom određuju se zone izgradnje na određenim lokacijama ovisno od stupnja opterećenja okoliša i svrhe izgradnje unutar određenih dijelova na određenim lokacijama.

Obavljanje djelatnosti u pojedinim zonama, sa zaštitnom udaljenošću ili područjem, dopušteno je na način utvrđen posebnim propisima sukladnim prirodi opterećivanja okoliša i propisima o zaštiti okoliša.

Zelene površine i pojas skloništa unutar općine uređuju se na način utvrđen posebnim propisima.

Članak 18.

Opasne supstance i tehnologije

Zaštita od štetnih utjecaja opasnih supstanci obuhvaća uporabu svih prirodnih i umjetnih supstanci koje koriste, proizvode ili razdjeljuju korisnici okoliša tijekom provedbe djelatnosti, a koje su po svojoj kvantiteti ili kvaliteti eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, karcinogene, iritirajuće ili mogu izazvati takav utjecaj u kontaktu s drugim supstancama.

Tijekom upravljanja opasnim supstancama ili tijekom uporabe, uključujući i eksploataciju, odnosno ekstrakciju, skladištenje, transport, proizvodnju, izradu i primjenu ili kada se primjenjuju opasne tehnologije moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stupanj ili se eliminira mogućnost takvih opasnosti sukladno posebnim propisima.

Pri primjeni tehnologija koje mogu značiti opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitno područje ili razdaljina, sukladno prirodi izvora opasnosti, kako bi se umanjio rizik od opasnosti po okoliš.

Članak 19.

Otpad

Zaštita od štetnog utjecaja otpada na okoliš obuhvaća sve vrste supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

Imatelj otpada dužan je poduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i osigurati temeljne mjere s ciljem spriječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu uporabu, ekstrakciju tvoriva i moguće energije, te sigurno odlaganje.

Članak 20.

Buka i vibracije

Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvaća sve vrste umjetno proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili na njega štetno utjecati.

Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje potiču:

- smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije;
- smanjivanje opterećenja, odnosno spriječavanje povećavanja opterećenja bukom ili vibracijama;
- naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

Članak 21.

Radijacija

Zaštita okoliša od štetnih radijacijskih utjecaja obuhvaća umjetno proizvedenu i prirodnu jonizaciju, nejonizirajuću radijaciju i termalnu radijaciju.

V - INFORMIRANJE I IZOBRAZBA O OKOLIŠU

Članak 22.

Sustav informiranja o okolišu i prikupljanje informacija

Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša (u daljnjem u tekstu: Federalno ministarstvo) dužno je uspostaviti sustav informiranja o okolišu i omogućiti monitoring stanja okoliša, djelatnosti mjerenja, prikupljanja, obrade i evidentiranja podataka o korištenju i opterećenju okoliša.

Sustav informiranja uspostavlja se i organizira na temelju teritorijalne gustoće naseljenosti na način:

- utvrđivanja kvantitativne i kvalitativne promjene stanja okoliša nastale kao posljedica korištenja i uporabe na međunarodnoj razini, na način zajedničkog procjenjivanja sa socijalnim i ekonomskim podacima i sa stajališta utjecaja na zdravlje stanovništva;
- utvrđivanja uzroka utjecaja na okoliš sa zadovoljavajućom točnošću, uključujući i detaljne prikaze potrebne za određivanje uzročno-posljedične veze u odnosu na štetu;
- predviđanja u što kraćem roku opasnosti po okoliš;
- mogućnosti poduzimanja mjera predviđenih propisima i drugih mjera od nadležnih organa;
- korištenja u svrhu planiranja.

Kantonalno ministarstvo nadležno za okoliš (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) dužno je dostaviti podatke neophodne za rad sustava informiranja o okolišu.

Članak 23.

Korisnici okoliša dužni su obavljati mjerenja opterećenja i korištenja okoliša koja su posljedica njihovih djelatnosti na način utvrđen posebnim propisima, potvrđivati ih i evidentirati sukladno svojim tehničkim mogućnostima i omogućiti nadležnim organima pristup tim podacima.

Članak 24.

Upis podataka o okolišu u druge upisnike

Utvrđeno činjenično stanje, opseg i priroda stalne štete po okoliš, utvrđeni odlukom nadležnog organa ili suda, evidentiraju se u zemljišnim knjigama kao privremeni upis i katastru nekretnina.

Federalno i kantonalno ministarstvo (u daljnjem tekstu: nadležno ministarstvo) po službenoj dužnosti zahtijeva upis podataka u slučaju kada je odgovornost utvrđena od suda.

Izmjena činjeničnog stanja, stupnja prirodne zagađenosti okoliša, temelj je upisu podataka koji se obavlja na zahtjev vlasnika nekretnine, nadležnog ministarstva ili suda.

Članak 25.

Istraživanje okoliša i tehnički razvitak

Odgovornost za zaštitu okoliša unaprjeđuje se razvitkom znanosti i tehnologije, organizacijom znanstvenog istraživanja i tehničkog razvitka, objavljivanjem nalaza kao i praktičnom primjenom domaćih i međunarodnih istraživačkih radova.

Studija usmjerena istraživanju stanja okoliša i razvitka zaštite okoliša predmetom je prvenstvene potpore nadležnih organa i institucija. Federalni ministar za zaštitu okoliša i kantonalni ministar za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: nadležni ministar) dužan je u suradnji s ministrom nadležnim za znanost koordinirati potporu i procjenu znanstvenih istraživanja u području okoliša.

Članak 26.

Okolišna izobrazba, obuka i kultura

Svaki građanin ima pravo stjecati i unaprjeđivati spoznaje o okolišu.

Širenje i unaprjeđivanje spoznaja o okolišu su prvenstvene obveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacije), kantona i lokalnih vlasti.

Nadležni ministar dužan je surađivati s drugim ministrima s ciljem osiguravanja stručne izobrazbe o okolišu.

Članak 27.

Federalni, kantonalni organi uprave i općinske službe za upravu dužni su obavljati obveze iz čl. 25. i 26. ovoga zakona putem institucija za instruiranje i podučavanje javnosti, u suradnji s udrugama za zaštitu okoliša i stručnim organizacijama koje angažiraju javnost u zaštiti okoliša. Federacija, kantoni i općinske službe za upravu dužni su pružiti potporu institucijama naobrazbe, vjerskim zajednicama, znanstvenim institucijama, stručnim organizacijama i udrugama kako bi mogli djelotvornije sprovesti svoje djelatnosti naobrazbe i poduke.

Članak 28.

Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima

Nadležno ministarstvo vodi upisnik o pogonima, postrojenjima i zagađivanjima.

Upisnik sadrži podatke o djelatnostima, te pogonima i postrojenjima koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš a osobito:

- ime i adresu operatora i lokaciju pogona i postrojenja;

- kratak opis djelatnosti i tehnološkog procesa;
- bitne podatke koji se tiču emisija, opasnih supstanci prisutnih u pogonu i postrojenju, proizvodnje otpada i korištenja resursa i energije;
- podatke koji se odnose na izdavanje dopuštenja, promjene i sl. i
- podatke o nadzoru, bitnim ishodima i poduzetim mjerama.

Kantonavno ministarstvo priprema godišnje izvješće o izdanim dopuštenjima za pogone i postrojenja i uz podatke iz stavka 2. ovoga članka dostavlja ga Federalnom ministarstvu.

Nadležne institucije za okoliš dužne su dostaviti nadležnom ministarstvu podatke kojima raspolažu.

Federalni ministar propisat će način dostavljanja podataka.

Upisnik o postrojenjima i zagađivanjima dostupan je javnosti.

Svaka osoba koja ima pravni interes može tražiti uvid u upisnik i izdavanje preslika podataka iz upisnika.

Članak 29.

Aktivno pružanje informacija o zaštiti okoliša

Federalno ministarstvo pružat će informacije o okolišu na transparentan i djelotvoran način.

Federalno ministarstvo koristit će publikacije u tiskanom i elektronskom izrazu koje su dostupne javnosti kao i instrumente javnog obavještanja.

U slučaju neposredne opasnosti po ljudsko zdravlje ili okoliš federalni ministar odmah će predstavnicima javnosti dostaviti sve podatke koje posjeduju organi uprave i koji bi mogli omogućiti javnosti poduzimanje mjera za spriječavanje ili ublaživanje štete koja proizilazi iz određene opasnosti.

VI - SUDJELOVANJE JAVNOSTI I PRISTUP INFORMACIJAMA O OKOLIŠU

Članak 30.

Informacija o okolišu, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva bilo koju informaciju u pisanom, vizuelnom, audio, elektronskom ili bilo kojem drugom materijalnom izrazu o:

- stanju elemenata okoliša, poput zraka i atmosfere, vode, tla, krajolika, prostora i prirodnih područja, biološkog diverziteta i njegove sastavnice, uključujući genetski modificirane organizme i međudjelovanje ovih elemenata;
- čimbenicima, poput supstanci, energije, buke i radijacije, djelatnostima i mjerama, uključujući administracijske mjere, sporazume o zaštiti okoliša, planove i programe, koji utječu ili postojanju vjerojatnoće da će utjecati na elemente okoliša u okviru odjeljka 1. ovoga stavka, analizi troškova i dobiti i drugim ekonomskim analizama i pretpostavkama koje se koriste u odlučivanju o okolišu;
- stanju ljudskoga zdravlja i sigurnosti, životnim uvjetima, kulturnim dobrima i građevinama u mjeri u kojoj su ili bi mogli biti pod utjecajem stanja elemenata okoliša ili putem ovih elemenata pod utjecajem čimbenika, djelatnosti ili mjera navedenih u odjeljku 2. ovoga stavka;
- organima i institucijama nadležnim za okoliš.

Zainteresirana javnost, u smislu ovoga zakona, znači javnost koja ima interes u odlučivanju o okolišu, bilo zbog lokacije projekta ili prirode danog zahvata u okolišu, javnost koja je pod utjecajem ili će vjerojatno biti pod utjecajem namjeravanoga zahvata u okolišu i nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša.

Članak 31.

Sukladno odredbama ovoga zakona javnost ima pristup informacijama, mogućnost sudjelovanja u odlučivanju i zaštitu prava pred upravnim i sudbenim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na temelju državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slučaju pravnih osoba bez diskriminacije na temelju njihovog mjesta upisa ili središta djelatnosti.

Organi uprave osigurat će da osobe koje ostvaruju svoja prava sukladno odredbama ovoga zakona neće biti kažnjene, proganjane ili uznemiravane na bilo koji način zbog svojega sudjelovanja u postupku.

Zloporaba pravnih sredstava (pokretanjem parnice, plaćanjem odštete ili pokretanjem građanskog kaznenog, prekršajnog ili radno-pravnog postupka) radi kažnjavanja, progona ili uznemiravanja osoba koje su ostvarivale svoja prava na sudjelovanje javnosti smatrat će se nezakonitom.

Članak 32.

Izobrazba i kadrovska jačanje

Federalno ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa u suradnji s Federalnim ministarstvom izradit će godišnje programe naobrazbe o zaštiti okoliša, s ciljem naobrazbe i podizanja svijesti javnosti u području okoliša. Programi naobrazbe o zaštiti okoliša bit će uključeni u nastavne i izvannastavne programe. Pored bitnih pitanja zaštite okoliša, ovi će programi sadržavati podatke o tomu kako se osigurava pristup informacijama, kako se sudjeluje u odlučivanju i kako se ostvaruje zaštita prava u području okoliša.

Federalno ministarstvo organizirat će obuku nevladinih organizacija koje se bave pitanjima zaštite okoliša.

Članak 33.

Pristup informacijama o okolišu

Federalno ministarstvo će, na zahtjev zainteresirane osobe, osigurati da informacije iz područja zaštite okoliša budu dostupne javnosti.

Zainteresirana osoba je ona osoba koja ima opravdan interes za traženjem informacije.

Federalno ministarstvo, uz informaciju, prilaže preslik dokumentacije na temelju koje je sačinjena informacija. Informacija može biti dana i u drugom izrazu uz navođenje razloga za takvim izrazom ili u slučaju njene dostupnosti javnosti u drugom izrazu.

Informacije o okolišu iz stavka 1. ovoga članka bit će stavljene na raspolaganje što je prije moguće, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva osim u slučajevima kada sadržaj i složenost danih informacija opravdava produljenje ovoga roka do jednog mjeseca. Podnositelj zahtjeva bit će obaviješten o svakom produljenju danoga roka i razlozima toga produljenja.

Članak 34.

Zahtjev za davanje informacija o okolišu može biti odbijen ukoliko:

- niti jedan organ uprave ne posjeduje tražene informacije o okolišu;
- zahtjev je očito neutemeljen ili formuliran suviše uopćeno;
- zahtjev se tiče materijala u fazi pripreme ili unutarnje komunikacije organa uprave gdje je takvo izuzimanje od davanja informacije predviđeno nekim drugim zakonom, uzimajući u obzir narušavanje općeg interesa davanjem informacije, ili
- informacija je već dostavljena predstavnicima nevladinih organizacija, zainteresiranom stanovništvu odnosnog područja i tisku zbog kolektivnog javnog interesa. U tom će slučaju nadležni organ uprave uputiti podnositelja zahtjeva gdje može dobiti potrebne informacije.

Zahtjev za informacije o okolišu može biti odbijen i ukoliko bi davanje informacija imalo štetan utjecaj na:

- međunarodne odnose, obranu ili opću sigurnost;
- tijek pravde, pravo osobe na pravedno suđenje i mogućnost organa uprave u sprovedbi kaznenog ili disciplinskog postupka;
- povjerljivost informacija koje se tiču trgovine i industrije i informacija o emisijama bitnim za zaštitu okoliša, ukoliko je to utvrđeno posebnim propisom s ciljem zaštite ekonomskih interesa;
- prava intelektualne svojine;
- povjerljivost osobnih podataka i/ili dokumente koji se odnose na fizičke osobe u slučaju da te osobe nisu dale suglasnost za otkrivanje danih informacija javnosti, ukoliko je to utvrđeno posebnim propisom;
- interese treće osobe koja je osigurala tražene informacije, a za to nije bila obvezatna i ukoliko ta osoba nije dala suglasnost za otkrivanje danog materijala, ili
- okoliš na koji se informacije odnose, poput mjesta uzgoja rijetkih vrsta.

Razlog odbijanja zahjeva za davanje informacija iz stavka 2. ovoga članka mora biti obrazložen.

Ukoliko organ uprave ne posjeduje tražene informacije dužan je u najkraćem mogućem roku prosljediti zahtjev organu uprave koji bi mogao imati dane informacije i o istome obavijestiti podnositelja zahtjeva.

Organ uprave učinit će dostupnim tražene informacije o okolišu koje se mogu izdvojiti od informacija iz st. 1. i 2. ovoga članka.

Odgovor o odbijanju zahtjeva daje se u pisanom izrazu ukoliko je i sam zahtjev za davanje informacija bio u pisanom izrazu ili ukoliko podnositelj zahtjeva to traži.

Članak 35.

Naknada za pružanje informacija

Nadležno ministarstvo uvest će naknadu za davanje informacija. Naknada za davanje postojećih informacija ili dokumenata neće prelaziti troškove umnožanja tih informacija i dokumenata. U slučajevima u kojima nadležno ministarstvo mora sprovesti istraživanje ili neke druge djelatnosti na koje nije obvezan zakonom, podnositelj je zahtjeva dužan platiti naknadu sukladno troškovniku.

Nadležno ministarstvo donosi troškovnik o visini naknade za davanje informacija koji će biti predočen podnositelju zahtjeva.

Članak 36.

Sudjelovanje javnosti u odlukama o posebnim djelatnostima

Nadležno ministarstvo osigurat će sudjelovanje javnosti u:

- postupcima procjene utjecaja projekata na okoliš;
- postupcima izdavanja okolišnih dopuštenja za pogone i postrojenja iz svoje nadležnosti.

Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na odluke o djelatnostima koje nisu navedene u stavku 1. ovoga članka, a mogu imati značajan utjecaj na okoliš.

Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se u slučaju donošenja odluka o djelatnostima za obranu zemlje.

Nakon pokretanja upravnog postupka javnost će biti informirana o sljedećem:

- predloženim djelatnostima podnositelja zahtjeva i zahtjevu za izdavanjem okolišnog dopuštenja;
- organima uprave koji su odgovorni za donošenje odluke, odnosno okolišnog dopuštenja;
- tijeku postupka uključujući informacije o:

- a) načinu sudjelovanja javnosti;
- b) vremenu i mjestu predviđene javne rasprave;
- c) organima uprave za dobijanje odlučne informacije i obavljanje uvida u dokumentaciju;
- d) organu uprave ili nekom drugom organu kojemu se mogu podnijeti primjedbe i pitanja kao i rok za podnošenje primjedaba ili pitanja,
- f) okolišu, koje su odlučne za predložene djelatnosti;
 - činjenici podliježe li predložena djelatnost entitetskom ili prekograničnom postupku procjene utjecaja na okoliš,
 - nacrtu odluke ili okolišnog dopuštenja.

Zainteresirana javnost bit će obaviještena o vremenu postupka izvođenja dokaza, te o mogućnosti podnošenja dokaza i činjenica od utjecaja na predložene djelatnosti u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka.

Nadležno ministarstvo zahtijevat će od podnositelja zahtjeva animiranje zainteresirane javnosti u sudjelovanju u raspravama prije podnošenja zahtjeva za izdavanjem okolišnog dopuštenja.

Članak 37.

Informacije koje se daju na traženje

Nadležno ministarstvo će na zahtjev zainteresirane javnosti, u najkraćem mogućem roku, omogućiti besplatan uvid u sve informacije koje su odlučne za donošenje odluka.

Uvid se odnosi na:

- opis lokacije, fizičkih i tehničkih značajki predložene djelatnosti uključujući procjenu očekivanih rezidija/ta- loga i emisija;
- opis značajnih utjecaja predložene djelatnosti na okoliš;
- opis mjera predviđenih za sprječavanje i/ili smanjenje tih utjecaja uključujući emisije;
- kratak netehnički sažetak navedenih podataka;
- prikaz temeljnih alternativnih rješenja izučenih od podnositelja zahtjeva;
- temeljna izvješća i stručna mišljenja koja su pripremili organi uprave.

Zainteresirana javnost može, u roku od 30 dana od dana uvida u informacije iz stavka 2. ovoga članka, u pisanom izrazu podnijeti bilo kakve primjedbe, informacije, analize ili mišljenja koje smatra odlučnim za danu djelatnost. U slučaju iznimno složenih pitanja, organ uprave može na zahtjev zainteresirane javnosti produžiti rok na 60 dana. Rezultati sudjelovanja javnosti uzet će se u obzir pri donošenju odluke.

Sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) nadležno ministarstvo obavijestit će javnost o donesenoj odluci.

Članak 38.

Pristup pravdi

Podnositelj zahtjeva čiji zahtjev za dobijanje informacija nije razmatran ili je neopravdano odbijen, na njega je u potpunosti ili djelomice neadekvatno odgovoreno, ima pravo pokrenuti postupak preispitivanja odluke pred drugostupanjskim organom, sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

Članak 39.

Predstavnicima zainteresirane javnosti koji su sudjelovali u prvostupanjskom postupku imaju pravo uložiti priziv protivu odluke ili dijela odluke.

Predstavnicima zainteresirane javnosti pored prava sudjelovanja u postupcima izdavanja dopuštenja i procjene utjecaja na okoliš imaju pravo, ukoliko se netko ponaša oprečno okolišnim načelima iz okolišnih zakona, pokrenuti postupak zaštite svojih prava pred nadležnim sudom.

Nakon sprovedbe postupka iz stavka 2. ovoga članka sud može:

- naložiti pravnim i fizičkim osobama poduzimanje svih neophodnih sanacijskih mjera, uključujući obustavu određenih djelatnosti i/ili plaćanje šteta;
- obvezati pravne i fizičke osobe da uplate naknade u Federalni fond za zaštitu okoliša,
- naložiti privremene mjere.

VII - NADLEŽNOST

Članak 40.

Federalno ministarstvo i kantonalna ministarstva, svatko u okviru svoje nadležnosti, nadležni su za:

- zaštitu okoliša, spriječavanje i otklanjanje opasnosti i šteta po okoliš, obnovu i postupno poboljšanje stanja okoliša;
- utvrđivanje prvenstvenih zadataka zaštite okoliša;
- uspostavu pravnih, ekonomskih i tehničkih mjera u interesu zaštite okoliša;
- razvitak, očuvanje i djelovanje sustava koji je temelj za dobivanje i obradu podataka o mjerenjima, monitoringu, nadzoru, procjeni stanja okoliša, te davanju informacija o eventualnim utjecajima na okoliš;
- donošenje finansijskih propisa u području zaštite okoliša i
- suradnja s drugim entitetom.

Članak 41.

Savjetodavno vijeće za okoliš

Savjetodavno vijeće za okoliš (u daljem tekstu: Savjetodavno vijeće) osniva se radi pružanja znanstvene i stručne potpore federalnom ministru i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada FBiH) u području okoliša.

Savjetodavno vijeće ima konzultativnu i savjetodavnu ulogu, a čini ga 13 predstavnika zainteresiranih strana iz područja zaštite okoliša.

Deset članova Savjetodavnog vijeća predlažu nadležna kantonalna ministarstva za zaštitu okoliša iz organizacija i ustanova koje zastupaju stručne i ekonomske interese i znanstvenih krugova. Jednog predstavnika predlaže predsjednik Akademije znanosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Jednog predstavnika Udruge za zaštitu okoliša predlaže Regionalni centar za zaštitu okoliša-Ured za Bosnu i Hercegovinu na temelju pismene suglasnosti najmanje pet nevladinih organizacija registriranih na području FBiH.

Članove Savjetodavnog vijeća imenuje Vlada FBiH za razdoblje od 4 godine.

Savjetodavno vijeće sudjeluje u ocjenjivanju strategijskih procjena okoliša i nacrti koji su osnova Strategijskoj procjeni okoliša.

Nadležni ministri dostavljaju Savjetodavnom vijeću planove iz područja okoliša radi zauzimanja stavova i davanja mišljenja.

Savjetodavno vijeće bira predsjedatelja i supredsjedatelja iz reda članova Savjetodavnog vijeća.

Savjetodavno vijeće donosi pravila o svom radu.

Članak 42.

Federalno ministarstvo:

- analizira i ocjenjuje stanje okoliša i djelatnosti zaštite okoliša kao i iskustva stečena u području zaštite, korištenja i razvitka okoliša,
- uspostavlja i upravlja sustavom informiranja o okolišu u Federaciji BiH;
- izdaje dopuštenja za korištenje okoliša iz svoje nadležnosti, sukladno odredbama ovoga zakona i drugih propisa;
- određuje okolišni klasifikacijski sustav supstanci, proizvoda i tehnologija i daje mišljenja za razdiobu i korištenje istih;
- organizira poslove kojima je cilj spriječavanje ili smanjenje štetnih posljedica po okoliš,
- sudjeluje s drugim nadležnim organima u izradi programa i planova za korištenje prirodnih resursa, izradi i ostvarivanju posebnog plana i kvalifikacijskog sustava;
- rješava po prizivima na rješenja kantonalnih ministarstava donesenih na temelju federalnog zakona i drugih federalnih propisa i obavlja druge poslove i zadatke zaštite okoliša iz nadležnosti Federacije BiH.

Članak 43.

Kantonalno ministarstvo:

- analizira i ocjenjuje stanje okoliša i djelatnosti zaštite okoliša kao i iskustva stečena u području zaštite, korištenja i razvitka okoliša;
- obavlja poslove i zadatke utvrđene federalnim zakonom i drugim federalnim propisima;
- uspostavlja i upravlja sustavom informiranja o okolišu u kantonu;
- izdaje dopuštenja za korištenje okoliša iz svoje nadležnosti,
- organizira poslove kojima je cilj spriječavanje ili smanjenje štetnih posljedica po okoliš,
- obavlja nadzor nad provedbom kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa iz područja zaštite okoliša.

Članak 44.

U slučaju izazvanosti štete ili postojanju opasnosti od štete po okoliš, nadležni tužitelj ima pravo pri nadležnom sudu uložiti tužbu kojom se zahtijeva zabrana ili ograničenje djelatnosti i naknada za štetu nastalu kao posljedica te djelatnosti.

VIII - PLANIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 45.

Sustav okolišnog planiranja

Sustav okolišnog planiranja obuhvaća donošenje sljedećih programskih dokumenata:

- Međuentitetski plan zaštite okoliša;
- Federalna strategija zaštite okoliša i Akcijski plan zaštite okoliša i
- Kantonalni plan zaštite okoliša.

Članak 46.

Federalna strategija i Plan zaštite okoliša usklađuje se s Međuentitetskim planom zaštite okoliša.

Kantonalni planovi zaštite okoliša usklađuju se s Federalnom strategijom i Akcijskim planom zaštite okoliša.

Međuentitetsko tijelo za okoliš priprema prijedlog Međuentitetskog plana zaštite okoliša.

Federalna strategija i planovi zaštite okoliša su obvezujući dijelovi sustava okolišnog planiranja.

Planiranje zaštite okoliša usklađuje se sa socijalnim i eko- nomskim razvojnim programima, međunarodnim programima razvitka i dokumentima prostornog uređenja.

Plan zaštite okoliša donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva. Plan zaštite okoliša donosi se za razdoblje od najmanje pet godina.

Federalno ministarstvo podnosi Vladi FBiH izvješće o provedbi plana svake dvije godine radi razmatranja, usvajanja i dostavljanja Parlamentu Federacije.

Članak 47.

Elementi programskih dokumenata zaštite okoliša

Federalna strategija i planovi, pored ostaloga, sadrže:

- obrazloženje o sadašnjem stanju okoliša ustanovljeno na temelju znanstvenih iskustava i informacija;
- ciljeve koji se moraju ostvariti u planiranome razdoblju;
- načela i smjernice zaštite okoliša;
- zadatke i dužnosti koje treba obaviti radi ostvarenja ciljeva, redoslijed planiranih djelatnosti i konačni rok za primjenu;
- sredstva i metode za ostvarivanje postavljenih ciljeva s naznačenim planiranim izvorima financiranja,
- naznačena područja u kojima su potrebni posebni instrumenti zaštite okoliša kao i sadržaje takvih instrumenata.

Članak 48.

Federalna strategija zaštite okoliša

Federalno ministarstvo priprema prijedlog federalne strate- gije zaštite okoliša.

Sastavni dijelovi Federalne strategije zaštite okoliša su i:

- Federalna strategija zaštite voda,
- Federalna strategija zaštite prirode,
- Federalna strategija zaštite zraka,
- Federalna strategija upravljanja otpadom.

Prijedlog federalne strategije zaštite okoliša dostavlja se kantonalnim ministarstvima i Savjetodavnom vijeću radi davanja mišljenja i mora biti dostupan javnosti, radi davanja naputaka i primjedaba.

Prijedlog federalne strategije zaštite okoliša dostavlja se Međuentitetskom tijelu za okoliš i Vladi Republike Srpske radi davanja mišljenja.

Primjedbe i naputci na prijedlog federalne strategije zaštite okoliša dostavljaju se u roku od tri mjeseca od dana prijama prijedloga.

Parlament Federacije donosi Federalnu strategiju zaštite okoliša za razdoblje od najmanje 10 godina.

Članak 49.

Kantonalni plan zaštite okoliša

Kantoni su dužni donijeti kantonalni plan zaštite okoliša usklađen s Federalnom strategijom zaštite okoliša.

Kantonalno ministarstvo priprema prijedlog plana zaštite okoliša.

Prijedlog kantonalnog plana zaštite okoliša dostavlja se Federalnom ministarstvu, Savjetodavnom vijeću i susjednim kantonalnim ministarstvima radi davanja naputaka i primjedaba.

Prijedlog kantonalnog plana zaštite okoliša mora biti dostupan javnosti radi davanja naputaka i primjedaba.

Naputci i primjedbe na prijedlog kantonalnog plana zaštite okoliša dostavljaju se u roku od tri mjeseca od dana prijama prijedloga.

Skupština kantona donosi kantonalni plan zaštite okoliša za razdoblje od najmanje pet godina.

Kantonalno ministarstvo podnosi izvješće o provedbi kantonalnog plana zaštite okoliša skupštini kantona svake druge godine.

Skupština kantona može donijeti propis kojime će regulirati donošenje općinskih planova zaštite okoliša i njihov sadržaj.

Članak 50.

Planovi i programi gospodarskih društava u području zaštite okoliša Gospodarska društva mogu izraditi programe zaštite okoliša na dragovoljnoj osnovi.

Gospodarska društva su dužna izraditi planove zaštite okoliša ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Članak 51.

Strategijska procjena okoliša

Organ nadležan za poslove prostornog uređenja pri izradi dokumenata prostornog uređenja koji mogu imati negativan utjecaj na okoliš dužan je izraditi stratejsku procjenu okoliša (SEA).

Prilikom izrade stratejske procjene okoliša uzimaju se u obzir sastavnice okoliša, kvalitete okoliša i utjecaj na ljudsko zdravlje.

Stratejska procjena okoliša izrađuje se i pri donošenju ekonomskih propisa koji mogu imati utjecaj na okoliš (propisi o carini, porezima, obvezama, itd.).

Članak 52.

Stratejska procjena okoliša obuhvaća naročito:

- stupanj do kojega planirane mjere mogu utjecati ili mogu poboljšati stanje okoliša;
- u slučaju neprovedbe planiranih mjera, količinu štete nastale po okoliš, odnosno stanovništvo;
- u kojoj mjeri postoje uvjeti za uvođenje planiranih mjera,
- kolike su mogućnosti nadležnih organa za provedbu planiranih mjera;

Nacrti dokumenata prostornog uređenja i stratejska procjena okoliša dostavlja se Savjetodavnom vijeću na razmatranje i davanje mišljenja.

Stratejsku procjenu okoliša donosi Vlada FBiH.

IX - PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ (EIA)

Članak 53.

Procjena utjecaja na okoliš obuhvaća identificiranje, opis, procjenu, izravan i neizravan utjecaj projekta ili djelatnosti na:

- ljude, biljni i životinjski svijet;
- tlo, vodu, zrak, klimu i krajolik;
- materijalna dobra i kulturno naslijeđe,
- međudjelovanje čimbenika navedenih u odjeljcima 1., 2. i 3. ovoga stavka.

Članak 54.

Nadležni organ neće izdati urbanističku suglasnost ili druge neophodne suglasnosti za projekte kojima je neophodna procjena utjecaja na okoliš, ukoliko uz zahtjev nije dostavljeno okolišno dopuštenje.

Članak 55.

Nadležnost u procjeni utjecaja na okoliš

Nadležno ministarstvo provodi postupak procjene utjecaja na okoliš.

U postupku procjene utjecaja na okoliš uključit će se zainteresirani organi na kantonalnoj i federalnoj razini.

Članak 56.

Projekti podložni procjeni utjecaja na okoliš

Provedbenim propisom utvrdit će se pogoni i postrojenja ili znatne izmjene postojećih pogona i postrojenja za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš, te pogoni i postrojenja ili znatne izmjene postojećih pogona i postrojenja za koje će nadležno ministarstvo odlučiti je li potrebna procjena utjecaja na okoliš.

Pod znatnom izmjenom pogona i postrojenja smatra se:

- bilo kakva modifikacija pogona i postrojenja;
- rast veći od 25% u povećanju proizvodnje, uporabe energije, korištenja vode, korištenja prostora, emisija ili proizvodnje otpada,
- rast veći od 25% u posljednjih 10 godina u povećanju proizvodnje, uporabe energije, korištenja vode, korištenja prostora, emisija ili proizvodnje otpada.

Za prekid rada i rušenje pogona i postrojenja kojima je potrebno okolišno dopuštenje obvezno se obavlja procjena utjecaja na okoliš.

Članak 57.

Procjena utjecaja na okoliš može se obavljati u dvije faze:

- prethodna procjena utjecaja na okoliš i
- studija o utjecaju na okoliš.

Članak 58.

Prethodna procjena utjecaja na okoliš

Zahtjev za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš podnosi se nadležnom ministarstvu.

Uz zahtjev se prilaže:

- opis projekta s informacijama o lokaciji, namjeni i veličini pogona i postrojenja;
- opis mjera predviđenih za spriječavanje, smanjivanje ili ukoliko je moguće saniranje značajnih nepovoljnih posljedica;
- podaci potrebni za identificiranje i procjenu temeljnih utjecaja na okoliš;
- opis alternativnih rješenja i odabrane alternative;
- izvod iz planskog akta odnosno područja,
- netehnički sažetak.

Nadležno ministarstvo dostavlja zahtjev iz stavka 1. ovoga članka s pripadajućom dokumentacijom nadležnim organima i zainteresiranim subjektima radi davanja naputaka i primjedaba.

Rok za dostavu naputaka i primjedaba je 30 dana od dana prijama zahtjeva.

O prethodnoj procjeni utjecaja na okoliš obavijestit će se podnositelj zahtjeva i subjekti iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 59.

Studija o utjecaju na okoliš

Nadležno ministarstvo, na temelju prethodne procjene utjecaja na okoliš, donosi Rješenje o izradi Studije o utjecaju na okoliš u roku od 30 dana od dana istjecanja roka za dostavu naputaka i primjedaba.

U Rješenju iz stavka 1. ovoga članka nadležno ministarstvo određuje:

- sadržaj Studije o utjecaju na okoliš uzimajući u obzir upute za procjenu utjecaja na okoliš,
- listu nositelja izrade Studije o utjecaju na okoliš i
- naknadu za ocjenu Studije o utjecaju na okoliš.

Naknada za ocjenu Studije o utjecaju na okoliš obuhvaća naknadu za rad pravnih i tehničkih stručnjaka iz nadležnog organa i sve ostale troškove koje mogu imati nadležni organi ili drugi sudionici u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Naknadu i ostale troškove iz stavka 3. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Provedbenim propisom uredit će se uvjeti i kriteriji koje moraju ispunjavati nositelji izrade Studije o utjecaju na okoliš za obavljanje poslova izrade Studije kao i visina naknade i troškova iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 60.

Podnositelj zahtjeva dostavlja Studiju o utjecaju na okoliš nadležnom ministarstvu u roku od 30 dana od dana prijama Studije od nositelja izrade Studije.

Članak 61.

Javna rasprava

U postupku ocjene Studije o utjecaju na okoliš nadležno ministarstvo obavještava i poziva javnost na raspravu o Studiji putem tiska dostupnog na području Federacije.

Naputci i primjedbe javnosti dostavljaju se nadležnom ministarstvu u roku od 30 dana od dana javnog obavještanja.

Članak 62.

Nadležno ministarstvo organizira javnu raspravu o projektu u prostoru koji je najbliži lokaciji danoga projekta o čemu se javnost obavještava najmanje 15 dana prije rasprave.

Nadležno ministarstvo priprema zapisnik s javne rasprave u roku od tri dana od dana održavanja javne rasprave.

Članak 63.

Vjerojatnoća prekograničnih utjecaja na okoliš

Pravila koja se odnose na procjenu utjecaja na okoliš u kontekstu prekograničnih utjecaja primjenjuju se i kada:

- postoji vjerojatnoća da će projekt imati značajan utjecaj na okoliš drugog entiteta;
- postoji obveza po međunarodnim ugovorima, bilateralnim sporazumima ili iz drugih razloga.

Kada nositelj izrade Studije o utjecaju na okoliš sazna da će projekt vjerojatno imati značajan utjecaj na okoliš drugog entiteta, dužan je izraditi posebno poglavlje u Studiji o utjecaju na okoliš s podacima o mogućim utjecajima na okoliš drugoga entiteta.

Detalji o postupcima za projekte s mogućim međuentitetskim utjecajem mogu biti određeni sporazumom među entitetima koji se zaključuje uz konzultiranje Međuentitetskog tijela za okoliš.

Kada nositelj izrade Studije utjecaja na okoliš sazna da će projekt vjerojatno imati značajan utjecaj na okoliš druge države dužan je izraditi posebno poglavlje u Studiji o utjecaju na okoliš s podacima o mogućim utjecajima na okoliš druge države.

Federalno ministarstvo će drugom entitetu/državi iz st. 2. i 3. ovoga članka dostaviti obavijest koja, između ostaloga, sadrži:

- opis projekta s dostupnim podacima o mogućem prekograničnom utjecaju;
- informacije o odluci koja može biti donesena,
- razdoblje u kojemu će se država/entitet očitovati želi li sudjelovati u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Ukoliko država/entitet iskaže svoju namjeru sudjelovanja u postupku procjene utjecaja na okoliš Federalno ministarstvo će dostaviti danoj državi/entitetu posebno poglavlje Studije o utjecaju na okoliš i odlučne podatke koji se tiču danoga postupka.

Federalno ministarstvo omogućuje sudjelovanje predstavnika javnosti iz države/entiteta na koju projekt može imati utjecaja.

Federalno ministarstvo obaviti će konzultacije s predstavnicima države/entiteta na koju projekt može imati utjecaja.

Ukoliko se sazna za informaciju o projektu koji se odvija u drugoj državi/entitetu, a koji može imati značajne posljedice po okoliš na teritoriju Federacije, Federalno ministarstvo poduzima djelatnosti s ciljem sudjelovanja nadležnih organa i javnosti u procjeni prekograničnih utjecaja na okoliš.

Federalno ministarstvo dostavlja naputke i primjedbe organa uprave i javnosti nadležnim organima države/entiteta iz koje potječu prekogranični utjecaji na okoliš i obavlja konzultacije s predstavnicima države/entiteta iz koje potječu utjecaji na okoliš.

Troškove izrade posebnih poglavlja Studije o utjecaju na okoliš iz st. 2. i 4. ovoga članka snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 64.

Odobranje Studije o utjecaju na okoliš

Nadležno ministarstvo Rješenjem odobrava Studiju o utjecaju na okoliš u roku od 30 dana od završetka postupka ocjene Studije.

Studija o utjecaju na okoliš neće biti odobrena ukoliko:

- se utvrdi da bi projekat mogao izazvati znatno zagađivanje okoliša ili u znatnoj mjeri ugroziti okoliš;
- projekt nije sukladan Međuentitetskom programu zaštite okoliša i Federalnoj strategiji i Akcijskom planu zaštite okoliša i
- projekt nije sukladan međunarodnim obvezama države po pitanju zaštite okoliša.

Rješenje o odobravanju ili odbijanju Studije o utjecaju na okoliš dostavlja se podnositelju zahtjeva i zainteresiranim subjektima iz članka 58. stavak 3. ovoga zakona.

Dostavljanje Rješenja iz stavka 3. ovoga članka obavlja se sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

U slučaju prekograničnog utjecaja Federalno ministarstvo proslijedit će Rješenje drugom entitetu/državi na koju projekt može imati utjecaj.

Članak 65.

Sudjelovanje nadležnog ministarstva u postupcima izdavanja dopuštenja

Nadležno ministarstvo sudjeluje u postupcima izdavanja urbanističkih suglasnosti.

U postupcima iz stavka 1. ovoga članka nadležno ministarstvo provjerava jesu li se okolnosti pod kojima je vođen postupak procjene utjecaja na okoliš promijenile i jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u Studiji o utjecaju na okoliš, odnosno u okolišnom dopuštenju.

Postupci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti završeni u roku od tri godine od dana donošenja Studije o utjecaju na okoliš. Po istjeku navedenoga roka Studija o utjecaju na okoliš ne može biti temeljem izdavanja dopuštenja iz stavka 1. ovoga članka.

Ukoliko rok za izdavanje dopuštenja nije prekoračen krivnjom nositelja izrade Studije važenje Studije o utjecaju na okoliš produljuje se za dvije godine, s tim što se, po potrebi, Studija ažurira.

Ukoliko je rok za izdavanje dopuštenja prekoračen krivnjom nadležnog ministarstva troškove ažuriranja snosi ministarstvo.

X - IZDAVANJE OKOLIŠNIH DOPUŠTENJA I SPRIJEČAVANJE NESREĆA VELIKIH SRAZMJERA

Članak 66.

Djelatnosti ili pogoni i postrojenja koja ugrožavaju ili mogu ugroziti okoliš ili koja imaju ili mogu imati negativan utjecaj na okoliš bit će podvrgnuta posebnom režimu nadzora.

Nadzor se sprovodi:

- utvrđivanjem jesu li ispunjene posebne obveze i uvjeti propisani za djelatnosti ili pogone i postrojenja;

- utvrđivanjem jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u okolišnom dopuštenju;
- obavještanjem nadležnog ministarstva o stanju sigurnosti i planu spriječavanja nesreća većih srazmjera prije izgradnje ili početka rada pogona i postrojenja;
- vođenjem upisnika o zagađenosti okoliša;
- redovitim inspekcijskim nadzorom i
- nalaganjem sanacijskih mjera za spriječavanje zagađenosti.

Članak 67.

Temeljne obveze operatora

Pogoni i postrojenja moraju biti izgrađeni i funkcionirati tako da se:

- ne ugrožava niti ometa zdravlje ljudi i ne označavaju nesnosnu/pretjeranu smetnju ljudima koji žive na području utjecaja postrojenja ili okolici uslijed emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija, topline, prometa ili od postrojenja;
- poduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere za spriječavanje zagađenja i ne uzroče značajnije zagađenje;
 - izbjegava proizvodnja otpada, ukoliko dolazi do stvaranja otpada, količina će se svesti na najmanju moguću mjeru ili obavljati reciklaža ili, ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo, otpad se odlaže, a pritom se izbjegava ili smanjuje bilo kakav negativan utjecaj na okoliš;
 - energetske i prirodne resurse učinkovito koriste;
 - poduzmu neophodne mjere za spriječavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica i
 - poduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja za izbjegavanje bilo kakvog rizika od zagađenja i za povrat u zadovoljavajuće stanje lokacije na kojoj se nalazi postrojenje. Zadovoljavajuće stanje znači ispunjenost svih standarda kvalitete okoliša koji su odlučni za lokaciju postrojenja, osobito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode.

Zahtjevi dani u stavku 1. ovoga članka značiju opće obveze operatora koje se trebaju ispuniti tijekom izgradnje, rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Ovi standardi se moraju primijeniti prilikom izdavanja okolišnog dopuštenja.

Za pogone i postrojenja kojima nije potrebno pribavljanje okolišnog dopuštenja nadležni će organ pri izdavanju urbanističke suglasnosti voditi računa o ispunjenju zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 68.

Okolišno dopuštenje

Okolišnom dopuštenju cilj je visoka razina zaštite okoliša.

Provedbenim propisom utvrdit će se pogoni i postrojenja koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ukoliko imaju okolišno dopuštenje izdano sukladno odredbama ovoga zakona i Zakona o upravnom postupku.

Ukoliko je posebnim propisima utvrđeno izdavanje drugih dopuštenja za pogone i postrojenja dopuštenja će se izdavati zajedno/usklađeno s okolišnim dopuštenjem.

Organi nadležni za izdavanje drugih dopuštenja uključuju se u postupak izdavanja okolišnog dopuštenja.

Okolišno dopuštenje pribavlja se i u slučaju značajne promjene u radu pogona i postrojenja.

Nadležno ministarstvo izdaje okolišno dopuštenje na pet godina.

Članak 69.

Zahtjev

Zahtjev za izdavanjem okolišnog dopuštenja sadrži:

- ime i adresu operatora/investitora;
- lokaciju pogona i postrojenja kao i opis;
- pogona i postrojenja i djelatnosti (plan, tehnički opis rada, itd);
- osnovnih i pomoćnih tvoriva, ostalih supstanci i energije koja se koristi ili koju proizvodi pogon i postrojenje;
- izvora emisija iz pogona i postrojenja;
- stanja lokacije pogona i postrojenja;
- prirode i količine predviđenih emisija iz pogona i postrojenja u okoliš (zrak, voda, tlo) kao i identifikacija značajnih utjecaja na okoliš;
- predloženih mjera, tehnologija i drugih tehnika za sprječavanje ili ukoliko to nije moguće, smanjenje emisija iz postrojenja;
- mjera za sprječavanje proizvodnje i povrat korisnog materijala iz otpada koji proizvodi postrojenje;
- ostalih mjera radi usklađivanja s temeljnim obvezama operatora, posebno mjera nakon zatvaranja postrojenja;
- mjera planiranih za monitoring emisija unutar područja i/ili njihov utjecaj;
- predviđenih alternativnih rješenja;
- preslika zahtjeva za dobijanje drugih dopuštenja koja će biti izdana zajedno s okolišnim dopuštanjem i
- netehnički sažetak.

Za pogone i postrojenja kojima je nadležno ministarstvo ustvrdilo porabu izrade Studije o utjecaju na okoliš uz zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja umjesto podataka iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Studija o utjecaju na okoliš.

Ukoliko na temelju zahtjeva i priloženih dokaza za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš nadležno ministarstvo ustvrdi da nije potrebna izrada Studije o utjecaju na okoliš, zahtjev za prethodnu procjenu smatrat će se zahtjevom za izdavanje okolišnog dopuštenja.

Članak 70.

Prekogranični utjecaji

Ukoliko rad nekog pogona i postrojenja može izazvati značajne negativne posljedice na području druge države ili entiteta, ili ukoliko druga država ili entitet tako zahtjeva, zahtjev za izdavanje okolišnog dopuštenja bit će dostavljen drugom entitetu ili putem nadležnog organa na državnoj razini drugoj državi.

Ukoliko u postupku izdavanja dopuštenja koji se vodi u drugoj državi ili entitetu Federalno ministarstvo zaprimi dokumentaciju koja ukazuje da pogon i postrojenje može imati negativan utjecaj na okoliš na području Federacije informirat će stanovništvo koje živi na tom području i pružiti im mogućnost davanja svojega komentara.

Građani koji žive na području drugog entiteta imaju jednako pravo sudjelovanja u ovome postupku u svojstvu stranke kao i građani koji žive na području u kojemu pogon i postrojenje treba graditi.

Detaljne informacije u svezi prekograničnih utjecaja rada pogona i postrojenja na drugu državu bit će određene u bilateralnim sporazumima. Detalji o postupcima vezanim za projekte koji će imati međuentitetske prekogranične utjecaje mogu biti određeni sprazumima. Ovakvi sporazumi se donose uz konzultiranje Međuentitetskog tijela za okoliš.

Članak 71.

Izdavanje okolišnog dopuštenja

Nadležno ministarstvo izdaje okolišno dopuštjenje u roku najdulje 120 dana od dana podnošenja zahtjeva.

U slučajevima potrebne procjene utjecaja na okoliš okolišno dopuštenje izdaje se u roku od 60 dana od dana dostavljanja Studije o utjecaju na okoliš.

Okolišno dopuštenje sadrži:

- granične vrijednosti emisija za zagađujuće tvari;
- uvjete za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta;
- mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje;
- mjere za minimiziranje prekograničnog zagađenja;
- sustav samomonitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja i
- mjere vezane za uvjete rada u izvanrednim situacijama.

Granične vrijednosti emisija i jednakovrijedni parametri i tehničke mjere temelje se na najboljim raspoloživim tehnologijama, uzimajući u obzir tehničke značajke pogona i postrojenja, njihov zemljopisni položaj i ostale uvjete.

Ukoliko su standardima kvalitete predviđeni uvjeti strožiji od onih postignutih primjenom najboljih raspoloživih tehnologija utvrdit će se doknadne mjere neophodne za izdavanje okolišnog dopuštenja (npr. ograničenje radnih sati, manje zagađujućih goriva, itd).

Članak 72.

Postojeći pogoni i postrojenja

Pogoni i postrojenja utvrđeni provedbenim propisom iz članka 68. ovoga zakona za koja su izdana dopuštenja prije stupanja na snagu ovoga zakona moraju pribaviti okolišno dopuštenje najkasnije do 2008. godine.

Federalni i kantonalni ministar, svatko u okviru svoje nadležnosti, utvrdit će rokove za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolišnog dopuštenja pogonima i postrojenjima iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 73.

Podaci koje dostavlja operator

Operator pogona i postrojenja za koje je izdano okolišno dopuštenje i operator pogona i postrojenja za koje nije potrebno okolišno dopuštenje dužan je redovito obavještavati nadležno ministarstvo o rezultatima monitoringa emisija, bez odlaganja prijaviti svaku izvanrednu situaciju koja značajno utječe na okoliš, dostaviti sve podatke i informacije potrebne za ispunjavanje zahtjeva propisanih za izvješćivanja na državnoj i međudržavnoj razini.

Članak 74.

Ponovno razmatranje i izmjene dopuštenja

Nadležno ministarstvo razmatra i obavlja izmjenu okolišnog dopuštenja ili, ako ona nije potrebna, urbanističke suglasnosti ukoliko:

- je zagađenje koje stvara pogon i postrojenje značajno u tolikoj mjeri da se moraju izmijeniti postojeće granične vrijednosti emisija;
- je došlo do značajnih promjena u najboljim raspoloživim tehnologijama koje omogućuju značajno smanjenje emisija bez većih troškova ili
- sigurnost odvijanja rada i djelatnosti zahtijeva korištenje drugih tehnologija.

Nadležno ministarstvo može na zahtjev zainteresiranih subjekata koji žive na području rada pogona i postrojenja, koje može imati negativan utjecaj i ugrožavati ili značiti opasnost po okoliš i zdravlje, preispitati okolišno dopuštenje.

Ukoliko bi izmjene pogona i postrojenja radi prilagodbe zahtjevima u području zaštite okoliša prouzročile korjenite promjene pogona i postrojenja, nadležno će ministarstvo naložiti operatoru sačinjavanje plana prilagodbe s mjerama i rokovima za prilagodbu pogona i postrojenja temeljnim obvezama utvrđenim ovim zakonom.

Članak 75.

Spriječavanje i nadzor nesreća većih srazmjera

Operator pogona i postrojenja dužan je poduzeti preventivne mjere neophodne za spriječavanje nesreća većih srazmjera i ograničiti njihov utjecaj na ljude i okoliš.

Operator je dužan u bilo koje vrijeme prezentirati nadležnom ministarstvu dokaz o poduzetim mjerama.

Članak 76.

Informiranje o nesrećama većih srazmjera

Operator pogona i postrojenja dužan je obavijestiti nadležno ministarstvo o nesreći većih srazmjera i čim budu dostupni dostaviti podatke o:

- okolnostima nesreće;
- prisutnim opasnim supstancama;
- procjeni utjecaja nesreće na ljude i okoliš,
- poduzetim žurnim mjerama.

Operator je dužan obavijestiti nadležno ministarstvo o mjerama poduzetim za ublaživanje posljedica nesreće i spriječavanje pojave novih nesreća.

Ukoliko daljnja istraga otkrije doknadne činjenice operator ih je dužan dostaviti nadležnom ministarstvu.

Članak 77.

Plan spriječavanja nesreća većih srazmjera

Operator je dužan sačiniti Plan spriječavanja nesreća većih srazmjera kojime se postiže visoka razina zaštite ljudi i okoliša putem odgovarajućih sredstava, ustroja i sustava upravljanja, organizacije i kadrova, identifikacije i procjene opasnosti, nadzora rada, planiranja interventnih mjera i sprovedbe monitoringa.

Operator je dužan izobavljati procjenu stanja sigurnosti za nove pogone i postrojenja u roku od najmanje tri mjeseca prije početka gradnje ili puštanja u rad pogona i postrojenja.

Članak 78.

Izvješće o stanju sigurnosti

Za pogone i postrojenja u kojima su prisutne opasne supstance u količinama navedenim u provedbenom propisu operator je dužan sačiniti Izvješće o stanju sigurnosti iz kojega se vidi da su:

- plan spriječavanja nesreća većih srazmjera i sustav sigurnosnog upravljanja za njegovu provedbu započeli se provoditi;
- rizici pojave većih nesreća identificirani i poduzete neophodne mjere za identificiranje takvih nesreća i ograničavanje njihovih posljedica;
- odgovarajuća sigurnost i pouzdanost uključene u projektiranje, gradnju, funkcioniranje i održavanje pogona i postrojenja i

- napravljeni unutarnji planovi intervencija koji pružaju informacije za donošenje vanjskog plana.

Izvješće iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati dovoljno informacija kako bi nadležno ministarstvo moglo odrediti lokacije za nove djelatnosti u blizini postojećih pogona i postrojenja i revidiranu listu opasnih supstanci prisutnih u danom pogonu i postrojenju.

Operator obavlja reviziju Izvešća o stanju sigurnosti najmanje svakih pet godina.

Na zahtjev nadležnog ministarstva ili samoinicijativno, operator obavlja izmjenu Izvešća o stanju sigurnosti s obrazlaženjem za novonastalo činjenično stanje i nove tehnologije, u svezi s pitanjem sigurnosti.

Izvješće o stanju sigurnosti za postojeće pogone i postrojenja dostavlja se nadležnom ministarstvu u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Izvješće o stanju sigurnosti pogona i postrojenja mora biti dostupno javnosti.

Članak 79.

Promjene u radu postrojenja

U slučaju promjena u radu pogona i postrojenja ili količini opasnih supstanci koje mogu rezultirati pojavom nesreća većih srazmjera operator je dužan preispitati i, ukoliko je neophodno, promijeniti Plan sprječavanja nesreća većih srazmjera ili Izvješće o stanju sigurnosti.

Članak 80.

Informacija o sigurnosnim mjerama

Operator je dužan dostaviti informacije o sigurnosnim mjerama Federalnom ministarstvu, pravnim i fizičkim osobama na koje može utjecati nesreća većih srazmjera a prouzroči ju pogon i postrojenje kao i o odgovarajućem ponašanju u slučaju nesreće.

Informacija će biti ponovno razmotrena svake treće godine ili, ukoliko je neophodno, ponovljena i revidirana u slučaju promjena u radu postrojenja najmanje svake pete godine.

Informacija mora biti dostupna javnosti.

Članak 81.

Na temelju podnesene informacije nadležno ministarstvo vodi evidenciju i revidira upisnik pogona i postrojenja i upisnik prijavljenih nesreća većih srazmjera.

Nadležno ministarstvo zabranit će uporabu ili puštanje u rad pogona i postrojenja ili dijelova pogona i postrojenja ukoliko postoje ozbiljni nedostaci u mjerama koje operator poduzima za sprječavanje ili ublaživanje nesreća ili ukoliko operator nije dostavio informaciju o stanju sigurnosti ili neku drugu traženu informaciju u navedenome roku.

Članak 82.

Domino učinak

Na temelju informacije o stanju sigurnosti nadležno je ministarstvo dužno identificirati pogone i postrojenja ili skupine pogona i postrojenja u kojima vjerojatnoća ili mogućnost pojave posljedica uzročenih nesrećom većih srazmjera može biti povećana zbog lokacije ili blizine takvih pogona i postrojenja, te izobavljati identificiranje supstanci (Domino učinak).

Nadležno je ministarstvo dužno osigurati razmjenu informacija o identificiranju pogona i postrojenja što će omogućiti operatorima ovih pogona i postrojenja uzimanje u obzir prirode i ukupnog rizika, nastalog zbog pojave nesreća većih srazmjera, pri izradi Plana spriječavanja većih nesreća, upravljanju sustavima sigurnosti, izradi Izvješća o stanju sigurnosti i unutarnjih planova intervencija u izvanrednim situacijama.

Operatori pogona i postrojenja iz stavka 1. ovoga članka dužni su surađivati na informiranju javnosti i dostavljanju informacija nadležnom ministarstvu radi pripreme vanjskih planova intervencije.

Članak 83.

Unutarnji i vanjski planovi intervencije

Operator je dužan izraditi Unutarnji plan intervencije sa sadržanim mjerama koje će se poduzeti u slučaju nesreće većih srazmjera i dostaviti ga organu nadležnom za upravljanje u izvanrednim situacijama radi izrade vanjskih planova intervencije za mjere koje će se poduzeti izvan pogona i postrojenja.

Cilj izrade planova intervencije je:

- nadziranje nesreće na način da se njihove posljedice svedu na najmanju moguću mjeru i ograniči se njezin štetan utjecaj na ljude, okoliš i imovinu;
- primjenjivanje mjera neophodnih za zaštitu ljudi i okoliša od utjecaja nesreća većih srazmjera;
- prijenos neophodnih informacija javnosti i nadležnim službama i organima koje se nalaze u danom području i
- omogućivanje revitalizacije i čišćenja okoliša nakon nesreća većih srazmjera.

Unutarnji i vanjski planovi intervencija moraju biti primijeni bez odlaganja u slučaju nesreća većih srazmjera ili u slučaju pojave nekontroliranog incidenta, koji bi mogao dovesti do nesreće većih srazmjera.

Planovi moraju biti razmotreni, provjereni i ukoliko je neophodno promijenjeni i revidirani od operatora ili nadležnog ministarstva u vremenskim razmacima ne duljim od tri godine, uzimajući u obzir promjene do kojih je došlo u radu pogona i postrojenja, u planovima intervencije ili u novim tehnološkim saznanjima.

Članak 84.

Ciljevi spriječavanja nesreća većih srazmjera i ograničavanja njihovih posljedica uzimaju se u obzir pri izradi dokumenata prostornog uređenja i donošenju odluka sukladno Zakonu o prostornom uređenju, posebice pri određivanju lokacija za nove pogone i postrojenja, izmjeni na postojećim pogonima i postrojenjima i novim građevinama (poput prometnica, javnih mjesta i stambenih područja) u blizini naseobina.

Pri izradi unutarnjih i vanjskih planova mora se voditi računa o udaljenosti između pogona i postrojenja i stambenih područja, javnih mjesta i područja posebne prirodne osjetljivosti ili interesa.

U postojećim pogonima i postrojenjima vlasnik i nadležni organ moraju voditi računa o potrebi primjene doknadnih tehničkih mjera kako ne bi došlo do povećanja rizika po ljude ili okoliš.

Članak 85.

Nadležna ministarstva

Za pogone i postrojenja kojima je potrebno okolišno dopuštenje ili za pogone i postrojenja kod kojih postoji opasnost od nesreća većih srazmjera nadležni su:

- Federalno ministarstvo za velike i srednje pogone i postrojenja iznad pragova utvrđenih u provedbenom propisu i za pogone i postrojenja navedena u provedbenom propisu za koje postoji opasnost od nesreća većih srazmjera;

- Kantonalno ministarstvo za manje pogone i postrojenja ispod pragova utvrđenih u provedbenom propisu, odnosno koji nisu navedeni u provedbenom propisu i veoma malim pogonima i postrojenjima čije emisije ne prelaze uobičajene emisije kućanstva i kojima nije potrebno okolišno dopuštenje.

Federalno ministarstvo će provedbenim propisima definirati sadržaj Izvješća o stanju sigurnosti, Informacije o sigurnosnim mjerama i sadržaj unutarnjih i vanjskih planova intervencije.

XI - USPOSTAVA STANDARDA KVALITETE OKOLIŠA

Članak 86.

Federalni ministar provedbenim propisima utvrđuje:

- doknadne zahtjeve koji se tiču dokumenata, a koji se podnose tijekom postupka izdavanja okolišnog dopuštenja;
- specifikacije zahtjeva okolišnih i drugih vrste dopuštenja;
- specifikaciju najboljih raspoloživih tehnologija za određene vrste postrojenja, posebice putem određivanja graničnih vrijednosti emisija i drugih tehničkih parametara i mjera;
- ostale standarde i uvjete za postrojenja i djelatnosti;
- mjerenja i podnošenje izvješća o emisijama, odlučnih metoda, dokumentaciju i prenošenje podataka nadležnim organima;
- kriterije za kvalifikacije stručnjaka koji pripremaju dokumente i sprovode samomonitoring;
- doknadne odredbe za spriječavanje nesreća većih srazmjera i
- standarde kvalitete okoliša.

Propisi iz stavka 1. ovoga članka donose se na temelju preporuka Međuentitetskog tijela za okoliš ili standarda koje donosi Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.

Članak 87.

Standardi kvalitete okoliša

Federalni ministar utvrđuje standarde kvalitete okoliša za vrste pogona i postrojenja ili djelatnosti sukladno najboljim raspoloživim tehnologijama i suvremenim znanstvenim dostignućima kako bi se negativni utjecaji pogona i postrojenja ili djelatnosti na okoliš spriječili ili sveli na najmanju moguću mjeru, a posebice:

- uspostavom graničnih vrijednosti emisija za zagađujuće tve;
- određivanjem tehnoloških i operativnih zahtjeva za pogone i postrojenja i
- određivanjem zahtjeva za mjerenja, monitoring i podnošenje izvješća.

Standardi se primjenjuju i na postojeće pogone i postrojenja.

Provedbenim propisima iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se rokovi za prilagodbu i opremu postojećih pogona i postrojenja, uzimajući u obzir potencijal zagađivanja i tehnologije kojima raspolaže postojeći pogon i postrojenje, te mogućnost korištenja shema za smanjivanje zagađenja pogona i postrojenja.

Članak 88.

Federalni ministar pri izradi propisa iz članka 87. stavak 1. ovoga zakona obavlja konzultacije s nadležnim organima na federalnoj i kantonalnoj razini, znanstvenim djelatnicima, drugim interesnim grupacijama, uzimajući u obzir međunarodne standarde i standarde i publikacije Europske unije, usporedne standarde drugih zemalja i znanstvene publikacije.

Federalni ministar razmatra naputke i primjedbe subjekata iz stavka 1. ovoga članka i uzima ih u obzir prilikom izrade konačne verzije propisa.

Članak 89.

Obveze operatora

Operator je dužan sprovoditi samomonitoring emisija i utjecaja koje pogon i postrojenje izazivaju.

Operator je dužan osigurati provjeru usklađenosti rada pogona i postrojenja sa zakonskim zahtjevima koja sprovode stručne institucije svake tri godine, ukoliko nije drugačije određeno okolišnim dopuštenjem ili posebnim propisom.

Nedostaci utvrđeni prilikom provjere pogona i postrojenja moraju se odmah sanirati. Nadležnom ministarstvu podnosi se izvješće o provjeri i sanacijskim mjerama koje se poduzimaju u slučaju utvrđenih nedostataka.

Operator je dužan osigurati odgovarajuće održavanje pogona i redoviti nadzor nad radom tehničkih uređaja. U slučaju nesreća koje vode prekoračenju graničnih vrijednosti emisija operator je dužan odmah poduzeti sanacijske mjere s ciljem ponovne uspostave usklađenosti s propisima. Ukoliko nesreća može uzročiti ozbiljnu prijetnju po ljudsko zdravlje ili okoliš operator je dužan smanjiti ili privremeno obustaviti rad postrojenja.

XII - NADZOR

Članak 90.

Nadzor nad sprovedbom odredaba ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Federalno ministarstvo.

Inspeksijski nadzor vrše Federalno i Kantonalno ministarstvo, svatko u okviru svojih nadležnosti, putem inspektora zaštite okoliša.

Za inspektora zaštite okoliša može se postaviti osoba sa visokom stručnom spremom, položenim stručnim ispitom i najmanje 5 godina iskustva na tim ili sličnim poslovima.

Nadležno ministarstvo po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresirane osobe obavlja nadzor postupa li operator po zahtjevima iz okolišnog dopuštenja, zakona ili provedbenog propisa.

Nadležno ministarstvo donosi godišnji/polugodišnji program inspekcije kojime se uspostavlja sustavni okvir za inspekcije i monitoring, određuje prvenstvo za određene vrste pogona i postrojenja i područja prema postojećim problemima u području zaštite okoliša.

Inspektor zaštite okoliša ima pravo pristupa svim prostorijama, radnim područjima i postrojenjima radi sprovedbe inspekcije na licu mjesta i može provjeravati sve dokumente, podatke, uređaje i tvarale koji se nalaze u pogonu i postrojenju, uzimati uzorke i sprovesti mjerenja.

Operator i osoblje uposljeni u postrojenju moraju omogućiti i pomoći inspektor u radu tako što će osigurati sve neophodne informacije, podatke i dokumente.

Inspektor zaštite okoliša sačinjava zapisnik o izvršenoj inspekciji koji obuhvaća:

- ime operatora i lokaciju;
- nadnevak i trajanje inspekcije;
- opis izvršene inspekcije i svih odlučnih nalaza, posebice tehničkih podataka i uzoraka i
- utvrđeno kršenje propisa i razloge i obrazloženja operatora/osoblja.

Zapisnik se dostavlja operatoru i javnosti ukoliko je zahtijevano.

Članak 91.

Nadležno je ministarstvo dužno uspostaviti inspekciju i sustav nadzora nad pogonima i postrojenjima koja koriste opasne supstance, uključujući i skladištenje opasnih supstanci, radi nadzora nad upravljanjem sigurnosnim sustavom i provedbom Plana spriječavanja nesreća većih srazmjera.

Nadležno je ministarstvo dužno izraditi program nadzora koji predviđa bar jedan godišnji nadzor na licu mjesta nad postrojenjima iz provedbenih propisa. Ukoliko postrojenje mora proći postupak procjene utjecaja na okoliš, rad organa za procjenu utjecaja bit će usklađen s radom inspektora zaštite okoliša.

Članak 92.

Inspektor zaštite okoliša nakon izvršenog inspekcijskog pregleda donosi rješenje kojim nalaže:

- rok za otklanjanje nepravilnosti;
- sprovedbu neophodnih mjera, uključujući zatvaranje pogona i postrojenja ukoliko nepravilnosti nisu otklo- njene u ostavljenome roku i
- poduzimanje sanacijskih mjera.

U slučaju ponovljenog kršenja propisa ili u slučaju ozbiljne opasnosti po ljudsko zdravlje i okoliš koja se ne može riješiti drugim mjerama inspektor će zaštite okoliša zatražiti od nadležnog ministarstva poništenje izdanog okolišnog dopuštenja.

XIII - DRAGOVOLJNI PRISTUP

Članak 93.

Sustav eko-označavanja

Sustav dodjele eko-oznaka uspostavlja se radi promoviranja izrade, proizvodnje, marketinga, i uporabe proizvoda sa smanjenim utjecajem na okoliš u odnosu na ukupno razdoblje trajanja tog proizvoda, te radi bolje informiranosti potrošača o utjecaju proizvoda na okoliš. Eko-oznaka dodjeljuje se proizvodima i uslugama.

Eko-oznaka je amblem koji se utvrđuje provedbenim propisima.

Utjecaji na okoliš se utvrđuju na temelju ispitivanja međusobnog djelovanja proizvoda s okolišem, uključujući korištenje energije i prirodnih resursa u odnosu na ukupan životni ciklus proizvoda.

Sustav dodjele eko-oznaka mora biti sukladan postojećim i novonastalim zdravstvenim, sigurnosnim i okolišnim zah- tjevima.

Sustav dodjele eko-oznaka obavlja se na način koji omogućuje dragovoljno sudjelovanje pravnih i fizičkih osoba čiji proizvodi i usluge udovoljuju zahtjevima ovoga sustava, suk- adno odredbama ovoga zakona i provedbenih propisa.

Članak 94.

Eko-oznaka se može dodijeliti proizvodima dostupnim u Federaciji, koji su sukladni temeljnim okolišnim zahtjevima i kriteriju eko-oznaka uspostavljenom prema skupini proizvoda.

Pod skupinom proizvoda podrazumijeva se bilo koja vrsta proizvoda ili usluga sa sličnim namjenama te se kao takve izjednačuju u smislu uporabe i opažanja od potrošača.

Za uvrštenost u ovu vrstu označavanja skupina proizvoda mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- biti zastupljena u znatnoj mjeri u prodaji i prometu na tržištu;
- uključivati, tijekom jedne ili više faza ukupnog životnog ciklusa proizvoda, važan utjecaj na okoliš na globalnom ili regionalnom planu;

- značiti veliku mogućnost utjecaja na okoliš u smislu poboljšanja okoliša putem izbora potrošača i biti poticaj proizvođačima, ili onima koji pružaju usluge za iznalaženje konkurentske prednosti, nudeći proizvode odgovarajuće sustavu eko-oznaka, i
- znatan se dio prodajne količine proizvoda te skupine treba nalaziti u prodaji za konačnu potrošnju i uporabu.

Eko-oznake se ne mogu stavljati na supstance ili preparate koji su označeni kao veoma toksični i opasni po okoliš ili su karcinogeni, toksični za reprodukciju ili su mutageni, niti na proizvode koji se izrađuju u procesima u kojima postoji vjerojatnoća da su izrazito opasni po ljudsko zdravlje ili okoliš ili njihova uobičajena primjena može biti opasna za potrošača.

Dodjela eko-oznaka za hranu, piće, ljekarničke ili medicinske uređaje uredit će se provedbenim propisom.

Članak 95.

Federalno ministarstvo, sukladno provedbenim propisima, upravlja sustavom eko-oznaka od izbora skupina proizvoda i njihovog ekološkog kriterija do dodjele eko-oznake i zaključenja ugovora koji se odnosi na uvjete uporabe oznake.

Izbor skupina proizvoda i ekološki kriterij tih skupina se uspostavlja nakon konzultacija s predstavnicima interesnih skupina u području industrije, trgovine, potrošačkih organizacija i organizacija za pitanje okoliša. Interesne skupine same biraju svoje predstavnike ovisno od skupine proizvoda o kojima se radi.

Federalni ministar utvrđuje pravila postupka provedbenim propisom.

Članak 96.

Eko-oznaka se dodjeljuje na temelju dragovoljnih zahtjeva podnesenih od proizvođača, uvoznika, snabdjevača uslugama, trgovaca, maloprodajnih trgovaca.

Odluku o dodjeli eko-oznake donosi Federalno ministarstvo nakon provjere jesu li ispoštovani zahtjevi ekološkog kriterija za te skupine proizvoda.

Eko-oznaka dodjeljuje se za razdoblje od tri godine.

Federalno ministarstvo zaključuje ugovor s podnositeljem zahtjeva za eko-oznaku kojim se utvrđuju uvjeti korištenja oznake i povlačenje ovlaštenja za korištenje oznake.

Troškovi obrade zahtjeva i pristojbe za korištenje oznake uređuju se provedbenim propisom iz članka 95. stavak 3. ovoga zakona.

Eko-oznaka se ne može koristiti, niti se može pozivati na eko-oznaku pri reklamiranju dok se ne izobavlja dodjela oznake, a nakon dodjele može se koristiti samo za onu vrstu proizvoda za koju je dodijeljena.

Članak 97.

Sustav okolišnog upravljanja

Sustav okolišnog upravljanja je sastavni dio ukupnog sustava bilo koje organizacije (primjerice: poduzeća, instituta za istraživanje ili naobrazbu, administracijske organizacije, itd.) i obuhvaća organizacijski ustroj, odgovornosti, prakse, postupke, procese i resurse za utvrđivanje provedbe sustava zaštite okoliša.

Glavni ciljevi sustava iz stavka 1. ovoga članka su izobavljati procjenu i unaprjeđivanje operativnih djelatnosti u okviru zaštite okoliša, pružanje odgovarajućih informacija javnosti i stalno unaprjeđivanje operativnih djelatnosti u okviru zaštite okoliša.

Temeljni elementi sustava okolišnog upravljanja su:

- uspostava i provedba politike zaštite okoliša, programa i sustava upravljanja od organizacija;
- sustavne, objektivne i periodične procjene djelovanja elemenata iz alineje 1. ovoga stavka i
- informiranje o stalnom unaprjeđivanju u području zaštite okoliša.

Članak 98.

Sustav okolišnog upravljanja i audit, upisnik koji obuhvaća uvjete sudjelovanja u tome sustavu i postupak za evidentiranje u upisniku uređuju se posebnim propisom.

Organizacije koje ispunjavaju uvjete za uključivanje u sustav okolišnog upravljanja moraju se registrirati.

Registriranje organizacije, na temelju propisane okolišne izjave, obavlja nadležni organ.

Za registriranje organizacije, pouzete mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- usvojiti mjere zaštite okoliša koje, osim što moraju biti suladne određenim zakonskim uvjetima, koji se odnose na pitanja okoliša, moraju obuhvaćati obveze kojima je cilj stalno unaprjeđivanje u području zaštite okoliša u smislu smanjivanja štetnog utjecaja na okoliš do razine koja odgovara ekonomski izvodljivoj primjeni odgovarajućih najboljih raspoloživih tehnologija;
- obavljati okolišne preglede;
- uvesti program zaštite okoliša i sustav okolišnog upravljanja primjenjiv za sve djelatnosti na tome mjestu. Programu je zaštite okoliša cilj ostvarivanje obveza sadržanih u mjerama zaštite i poboljšanja okoliša i unaprjeđivanje rada;
- provoditi audit i doprinostiti auditu u pogledu zaštite okoliša;
- uspostaviti ciljeve na najvišoj razini odgovarajućeg sustava upravljanja koji su usmjereni ka stalnom unaprjeđivanju rada u području zaštite okoliša, u smislu određivanja audita i revidirati programe za zaštitu okoliša kako bi se omogućilo ostvarivanje ciljeva;
- pripremiti okolišni iskaz koji se objavljuje javno;
- imati sustavne mjere zaštite okoliša, program, sustav upravljanja, izobavljati pregled ili postupak nadzora i okolišnog iskaza ili provjeriti odgovara li okolišni iskaz zahtjevima neovisnih ovjerovatelja;
- dostaviti važeći okolišni iskaz nadležnom organu.

Članak 99.

Dragovoljni sporazumi

Zaključivanje dragovoljnih sporazuma između organa koji zastupaju određene interese, skupina potencijalnih zagađivača ili pojedinačnih zagađivača i nadležnih organa uređuje se posebnim propisima kako bi se zadovoljili okolišni zahtjevi na okolišno prihvatljiv i ekonomski učinkovit način.

Članak 100.

Za zaključivanje dragovoljnih sporazuma potrebno je:

- uspostaviti proces konzultacija u kojemu bi zainteresirane strane mogle dati svoje naputke o nacrtu sporazuma;
- zaključiti ugovor koji je obvezujući i može obuhvaćati sankcije primjenjive u slučaju nepoštovanja ugovora;
- konkretne ciljevi ugovora iskazati brojčanim vrijednostima;
- uspostaviti prijelazne ciljeve i definirati rok radi postizanja postupnog pristupa i
- definirati monitoring.

Sporazum se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH".

XIV - FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 101.

Fondovi za zaštitu okoliša

Federalni fond za zaštitu okoliša i kantonalni fondovi za zaštitu okoliša osnivati će se zakonom s ciljem unaprjeđivanja razvitka ekonomskog ustroja povoljnog po okoliš; spriječavanja štete po okoliš; otklanjanja nastale štete u okolišu; očuvanja zaštićenih prirodnih područja; motiviranja i unaprjeđivanja najbolje raspoložive tehnologije i alternativa; unaprjeđivanja ekološke svijesti javnosti i istraživanja okoliša.

Članak 102.

Sredstva Federalnog fonda za zaštitu okoliša čine:

- sredstva iz proračuna Federacije;
- darovnice, zajmovi i krediti,
- naknade za obavljanje djelatnosti korištenjem resursa i
- financijski instrumenti koji obuhvaćaju naknade utvrđene odredbama od čl. 103. do 109. ovoga zakona.

Propisom iz članka 101. ovoga zakona utvrdit će se visina i način obračuna i raspodjele sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

XV - ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Članak 103.

Radi spriječavanja nanošenja štete okolišu i osiguranja odgovarajuće naknade, ovim zakonom uređuje se odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš, sanaciju štete nanesene okolišu, teret dokazivanja, pristup informacijama o odgovornim osobama, pravila za davanje prava nevladinim organizacijama i dužnost odgovornih osoba da nadoknade štetu.

Članak 104.

Odgovornost za djelatnosti opasne po okoliš

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš odgovoran je za štetu nanesenu tom aktivnošću ljudima, imovini i okolišu, bez obzira na krivnju.

Djelatnosti opasne po okoliš su one koje značajno značajan rizik za ljude, imovinu ili okoliš i to:

- upravljanje lokacijama opasnim po okoliš,
- oslobađanje genetički modificiranih organizama i
- oslobađanje mikroorganizama.

Lokacije značajno opasne po okoliš zbog načina na koji se njima upravlja ili zbog tvarala koji se na njima koriste, kao što su rudnici, nalazišta mineralnih ulja ili rafinerije, postrojenja za snabdijevanje plinom i taljenje, termoelektrane, koksne peći, postrojenja za proizvodnju i obradu metala i minerala, kemijska postrojenja, postrojenja za tretman, spaljivanje i skladištenje otpada, postrojenja za tretman otpadnih voda, klaonice, bojaonice i kožare, postrojenja za proizvodnju papira, brane, plinovodi ili naftovodi.

Organizmi su bilo koje biološke jedinice sposobne za razmnažanje ili prenošenje genetičkog tvarala.

Mikroorganizmi su bilo koje mikrobiološke jedinice, stanične ili bestanične, sposobne za replikaciju ili prijenos genetičkih tvari.

Ukoliko više operatora zajedno obavlja opasnu djelatnost odgovornost snose zajednički. Za lokacije na kojima je rad prestao, odgovornost snosi posljednji operator.

Članak 105.

Izuzeci od odgovornosti

Operator nije odgovoran za štetu uzrokovanu:

- ratom ili nekom posebnom prirodnom pojavom;
- od strane treće osobe čija je namjera nanošenje štete ili
- zbog posebnih naredaba i mjera nadležnih organa koje su izravno uzročile štetu.

Operator se oslobađa odgovornosti za štetu ukoliko dokaže da je primijenio odgovarajuće mjere zaštite koje su okolnosti zahtijevale kako bi spriječio ili ublažio štetu.

Članak 106.

Pretpostavka uzročnosti

Ukoliko djelatnost opasna po okoliš može uslijed specifičnih okolnosti slučaja uzročiti štetu smatrat će se da je šteta nastala tom aktivnošću.

Djelatnost koja uzroči štetu se procijenjuje na temelju načina rada, korištenih postrojenja, vrste i koncentracije tvara koje se upotrebljavaju ili nastaju tom aktivnošću, genetički modificiranih organizama ili mikroorganizama, meteoroloških uvjeta kao i vremena i mjesta nastanka štete.

Pretpostavka uzročnosti se odbacuje ukoliko operator dokaže da nije uzročio štetu ili ukoliko dokaže kako je vjerovatnije da je štetu uzročio drugi operator ili neka druga okolnost.

Članak 107.

Pravo na informiranje

Svatko tko tvrdi da je pretrpio štetu aktivnošću opasnom po okoliš može u bilo koje vrijeme zahtijevati podatke od operatora o okolnostima koje su od utjecaja za dokazivanje kako je dana djelatnost uzročila štetu.

Operator protiv kojega je podnesena tužba za naknadu štete ima pravo na informacije od drugoga operatora sukladno stavku 1. ovoga članka.

Članak 108.

Financijska jamstva

Operator koji obavlja djelatnost opasnu po okoliš dužan je putem osiguranja ili na neki drugi način osigurati sredstva za naknadu eventualne štete.

Članak 109.

Šteta nanesena okolišu

Ukoliko opasna djelatnost nanosi štetu okolišu operator je dužan nadoknaditi troškove procjene štete i troškove mjera za povrat u prijašnje stanje.

Zahtjev za naknadu štete obuhvaća i troškove mjera za spriječavanje ili ublaživanje štete nanosene okolišu kao i visinu štete nanosenu osobama i imovini koje su prouzročene tim mjerama.

Pravo na troškove iz st. 1. i 2. ovoga članka snosi osoba koja poduzima ove mjere.

Članak 110.

Naknada za izazvanu štetu po okoliš

Ukoliko se šteta nanosena okolišu ne može sanirati odgovarajućim mjerama, osoba koja je uzročila štetu odgovorna je za naknadu u visini vrijednosti uništenog dobra.

Visina naknade treba biti približna ekonomskoj i ekološkoj vrijednosti uništenog dobra. Ukoliko se ta vrijednost ne može utvrditi uobičajenim ekonomskim metodama, sud će ustvrditi visinu štete po principu jednakosti uzimajući u obzir potrebne troškove sanacije, rizik koji djelatnost znači za okoliš, stupanj individualne odgovornosti i korist stečenu nanošenjem štete okolišu.

Ukoliko odgovorna osoba nije uzročila štetu namjerno ili krajnjom nepažnjom ili ukoliko je odgovorna osoba slabog imovnog stanja te bi ga isplata dovela u oskudicu, sud može smanjiti iznos naknade na razumnu razinu.

Federacija zadržava pravo na naknadu štete ukoliko nema drugih osoba koje imaju to pravo.

Članak 111.

Pitanja o odgovornosti za štetu nanosenu okolišu koja nisu posebno uređena ovim zakonom primjenjuju se opća pravila Zakona o obligacijskim odnosima.

XVI - MEĐUENTITETSKA SURADNJA

Članak 112.

Međuentitetsko tijelo za okoliš uspostavlja se odlukama Vlade FBiH i Vlade Republike Srpske.

Međuentitetsko tijelo za okoliš sastoji se od osam članova. Četiri člana imenuje Vlada FBiH, a četiri člana imenuje Vlada Republike Srpske.

Međuentitetsko tijelo za okoliš se redovito sastaje najmanje šest puta godišnje i donosi odluke na temelju konsenzusa.

Organizacija i način rada Međuentitetskog tijela za okoliš utvrdit će se odlukama entitetskih vlada.

Nadležni organi i druge službe organa uprave, upravne organizacije iz oba entiteta dužni su pružati administracijsku potporu Međuentitetskom tijelu za okoliš, provoditi odluke Međuentitetskog tijela za okoliš sukladno ovlaštenjima utvrđenim entitetskim propisima.

Članak 113.

Međuentitetsko tijelo za okoliš se bavi svim pitanjima u području okoliša koja zahtijevaju usuglašen pristup entiteta, kao i drugim pitanjima koja su prenesena na Međuentitetsko tijelo za okoliš od entiteta ovim zakonom i drugim propisima, a osobito pitanja:

- međunarodnih sporazuma i programa u području okoliša;
- suradnje s međunarodnim organizacijama i drugim zemljama;
- koordiniranje primjene i donošenja zakona i drugih propisa;
- koordiniranje monitoringa provedbe standarda i procedura za okoliš;

- davanje preporuka za uspostavu usuglašanih standarda kvalitete okoliša na razini entiteta;
- koordiniranje entitetskih akcijskih planova i drugih programa i planova u području okoliša,
- koordiniranje monitoringa i sustava informiranja i
- prikupljanje i razmjena informacija.

Međuentitetsko tijelo za okoliš pruža stručnu pomoć nadležnim entitetskim ministarstvima.

Međuentitetsko tijelo za okoliš dužno je osigurati uobzirenje interesa oba entiteta pri planiranju projekata, osobito kada su u pitanju različite vrste korištenja okoliša koje su u proturječju, u područjima koja presijecaju međuentitetske crte razgraničenja.

Članak 114.

Međuentitetski program zaštite okoliša

Međuentitetsko tijelo za okoliš donosi Međuentitetski program zaštite okoliša.

Međuentitetski program zaštite okoliša obuhvaća pitanja koja zahtijevaju usuglašen pristup entiteta, naglašujući pozornost na suradnju na međunarodnoj razini i međunarodnim obvezama.

Međuentitetski program zaštite okoliša izrađuje zajednička radna skupina koju formiraju predstavnici entiteta, uz ravnomjernu zastupljenost predstavnika entiteta, kantona, stručnih i poslovnih organizacija i udruga za zaštitu okoliša.

Vlada FBiH imenuje 15 predstavnika za radnu skupinu, od kojih je po pet predstavnika federalnih ministarstava, kantona i stručnih, poslovnih organizacija i udruga za zaštitu okoliša na prijedlog federalnog ministra.

Zajednička radna skupina formira se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona. Radna skupina dužna je pripremiti nacrt međuentitetskog programa zaštite okoliša u roku od 6 mjeseci od dana formiranja.

Nacrt međuentitetskog programa zaštite okoliša dostavlja se Savjetodavnom vijeću za okoliš i vladama entiteta radi davanja mišljenja u roku od 30 dana od dana dostave.

Nakon obavljenih konzultacija zajednička radna skupina izrađuje konačan nacrt međuentitetskog programa i dostavlja ga Međuentitetskom tijelu za okoliš.

Međuentitetski program zaštite okoliša se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Članak 115.

Međunarodna suradnja

Entiteti, pomoću Međuentitetskog tijela za okoliš, sudjeluju u međunarodnoj suradnji u područjima okoliša putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

XVII - KAZNENE ODREDBE

Članak 116.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj svaka pravna osoba koja:

- prekrši zahtjeve iz članka 67. ovoga zakona;
- izgradi ili upravlja radom pogona i postrojenja ili obavlja djelatnosti bez pribavljenog okolišnog dopuštenja ili oprečno okolišnom dopuštenju ili propisima;
- ne ispunjava zahtjeve ili uvjete utvrđene okolišnim dopuštenjem ili propisima;

- ne podnosi nadležnim organima informacije, podatke ili dokumente potrebne prema ovom zakonu ili drugim propisima;
- ne izradi Plan preventivnih mjera za sprječavanje nesreća većih srazmjera i ne poduzme preventivne mjere i
- ne izradi unutarnji plan intervencije i ne dostavi ga organu iz članka 83. ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi.

XVIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 117.

Parlament Federacije donijet će propis iz članka 48. ovoga zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Parlament Federacije donijet će propis iz članka 101. ovoga zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Vlada FBiH donijet će propis iz članka 46. stavak 7. ovoga zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 28., 35., 72., stavak 2., 85., stavak 2., 86., 87., 90., stavak 5., 93., stavak 2. i 95., stavak 3. ovoga zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Federalni ministar donijet će propise iz čl. 56., 59. i 78. ovoga zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Međuentitetsko tijelo za okoliš donijet će propis iz članka 114., stavak 1. ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Skupština kantona donijet će propis iz članka 49. stavak 6. ovoga zakona u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 118.

Odredbe posebnih zakona i provedbenih propisa kojima se uređuju pitanja zaštite okoliša koji nisu u oprečnosti sa ovim zakonom nastavljaju se primjenjivati.

Članak 119.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH" a primjenjuje se istekom 90 dana od dana stupanja na snagu.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Matić, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma

Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimović, v. r.